

Avoimen ammattikorkeakoulun opiskelijan opintopolku tutkinto-opiskelijaksi

Pia Turma

Opinnäytetyö
Syyskuu 2014

Liiketalouden koulutusohjelma
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala

JYVÄSKYLÄN AMMATTIKORKEAKOULU
JAMK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Tekijä(t) Turma, Pia	Julkaisun laji Opinnäytetyö	Päivämäärä 24.09.2014
	Sivumäärä 42	Julkaisun kieli Suomi
		Verkojulkaisulupa myönnetty: X
Työn nimi Avoimen ammattikorkeakoulun opiskelijan opintopolku tutkinto-opiskelijaksi		
Koulutusohjelma Liiketalouden koulutusohjelma		
Työn ohjaaja(t) Anne Eskola		
Toimeksiantaja(t) Jyväskylän ammattikorkeakoulu		
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia Jyväskylän ammattikorkeakoulun avoimen liiketalouden opiskelijoiden opintopolkuja tutkinto-opiskelijoiksi. Tutkimuksella haluttiin selvittää opintopolkuun vaikuttaneita tekijöitä ja sitä kuinka tavoitteellista liiketalouden avoimessa ammattikorkeakoulussa opiskelu on. Sujuva opintopolku on niin opiskelijan kuin toimeksiantajankin, Jyväskylän ammattikorkeakoulun etu uuden ammattikorkeakoulujen rahoitusmallin mukaisesti. Tutkimuksesta on myös yhteiskunnallista hyötyä, sillä yhteiskunta kehittyä ja tulevaisuudessa vaaditaan entistä monipuolisempaa koulutusta työmarkkinoilla. Tämän vuoksi erilaiset opintopolut erilaisiin tarpeisiin ovat tärkeitä.</p> <p>Tutkimusotteena käytettiin kvalitatiivista eli laadullista tutkimusta. Opinnäytetyö on kuvaileva tapaustutkimus. Tutkimusaineisto kerättiin haastattelemalla opiskelijoita ja tarkastelemalla avoimen liiketalouden opiskelijoiden opintorekisterin tietoja. Teemahaastatteluun osallistui kolme henkilöä. Opinnäytetyön teoria pohjautuu itsensä johtamiseen ja ammattikorkeakoulujen pedagogiikkaan.</p> <p>Tuloksena havaittiin, että opiskelu oli ollut alusta asti tutkintoon tähtäävää ja määrätietoista. Opiskelijoilla oli vahva itsensä johtamisen taito, mikä auttoi heitä opiskelun eri vaiheissa. Tutkimus osoitti, että avoimen liiketalouden opiskelijat ovat opinnoissaan hyvin menestyviä ja tavoitteellisia. Tämä kävi ilmi haastatteluissa, ja tätä tukivat myös opintorekisterin tiedot. Elinikäinen oppiminen ja itsensä kehittäminen ovat tärkeitä taitoja alati muuttuvilla työmarkkinoilla. Haastatellut olivat ymmärtäneet elinikäisen oppimisen tärkeyden.</p> <p>Tutkimustuloksia ei voida yleistää, vaan ne kuvaavat haastateltujen opintopolkuja ja heidän mielipiteitään. Tuloksia voidaan kuitenkin käyttää apuna avoimen ammattikorkeakoulun opintotarjonnan ja opiskelua tukevien palveluiden suunnittelussa. Tutkimus voi toimia myös pohjana jatkotutkimusaiheille.</p>		
Avainsanat (asiasanat) Ammattikorkeakoulu, pedagogiikka, kvalitatiivinen tutkimus, itsensä johtaminen, opintopolku		
Muut tiedot		

Author(s) Turma, Pia	Type of publication Bachelor's thesis	Date 24.09.2014
		Language of publication: Finnish
	Number of pages 42	Permission for web publication: X
Title of publication The study path of an open University of Applied Sciences student to a degree student		
Degree programme Business Administration		
Tutor(s) Eskola, Anne		
Assigned by JAMK University of Applied Sciences		
Abstract <p>The purpose of this thesis was to research the study paths of the students of business at JAMK open University of Applied Sciences to becoming degree students. The aim was to find out the reasons that affect the students' study paths and the nature of goal-oriented studying in a business-oriented open university of applied sciences. A fluent study path complies with the new financial model concerning both the students and the client, JAMK University of Applied Sciences. This research is also socially beneficial for society as society is developing and will, in the future, require more varied education for the labor market. Therefore, different study paths for different needs are important.</p> <p>The research approach used was qualitative. This thesis is a descriptive case study. The data was collected by interviewing students and researching the open-business students study registration. Three people were interviewed by using themes. The thesis theory is based on self-management and universities of applied sciences pedagogy.</p> <p>As a result, it was found out that studying had been purposeful aiming at graduation since the very beginning. The students had strong self-management skills, which helped them in the different phases of their studies. The thesis showed that open business students were highly goal-oriented and they successfully completed their studies. This was revealed by the interviews, and also supported by the study register. Life-long learning and self-development are important skills in the ever-changing job market. The interviewees had understood the importance of lifelong learning.</p> <p>The research results cannot be generalized, but the results describe the interviewees' study paths and their opinions. However, the results can be used to facilitate planning the course selection and support services of the open university of applied sciences. The thesis may also function as a basis for further research topics.</p>		
Keywords/tags (subjects) University of Applied Sciences, pedagogy, qualitative research, self-management, study path		
Miscellaneous		

Sisältö

1	Johdanto	2
2	Tutkimusasetelma	5
2.1	Tutkimusmenetelmä	5
2.2	Jyväskylän ammattikorkeakoulu	9
2.3	Aikaisempi tutkimus	10
3	Itsensä johtaminen	12
3.1	Opiskelumotivaatio	13
3.2	Elämänhallinta	15
3.3	Oma osaaminen työsuhdeturvana	16
3.4	Elinikäinen oppiminen	16
4	Ammattikorkeakoulupedagogiikka	18
4.1	Erilaiset oppimisympäristöt	19
4.2	Ohjaustoiminta ja opintopolku	20
5	Tutkimuksen toteutus	20
6	Tutkimustulokset	24
6.1	Opintopolkuun vaikuttaneet tekijät	24
6.2	Opintorekisteritietojen vertailu	30
7	Pohdinta	31
	Lähteet	38
	Liitteet	41

Kuviot

Kuvio 1.	Ammattikorkeakoulujen rahoitusmalli	4
Kuvio 2.	Motivaatioportaat	15
Kuvio 3.	Tutkinto-opiskelija ryhmäksi valittiin	30

Taulukot

Taulukko 2.	Haastateltujen taustatiedot	21
-------------	-----------------------------------	----

1 Johdanto

Tässä opinnäytetyössä tutkitaan Jyväskylän avoimen ammattikorkeakoulun liiketalouden opiskelijoiden opintopolkuja tutkinto-opiskelijoiksi. Avoimen ammattikorkeakoulun opiskelijoista osa jatkaa tutkinto-opiskelijoiksi. Opinnäytetyö selvittää opintopolkuun vaikuttavia tekijöitä, sitä, kasvaako innostus opiskeluun opintojaksojen suorittamisen myötä vai onko opiskelu ollut alusta alkaen tutkintoon tähtäävää. Tutkimus tuottaa hyödyllistä tietoa Jyväskylän ammattikorkeakoululle avoimen ammattikorkeakoulun opiskelijoista ja kuvaa heidän ajatuksiaan opiskelusta. Opintojen sujuva eteneminen ja tutkinnon suorittaminen hyödyttävät Jyväskylän ammattikorkeakoulua myös taloudellisesti uuden korkeakoulujen rahoitusmallin mukaisesti. Sujuva opintopolku on niin opiskelijan kuin Jyväskylän ammattikorkeakoulunkin etu.

Tavoitteellinen avoimessa ammattikorkeakoulussa opiskelu vaatii määrätietoista itsensä johtamista kohti asetettua tavoitetta. Avoimessa ammattikorkeakoulussa opiskelu tapahtuu omaan tahtiin ja vapaaehtoisesti. Avoimessa ammattikorkeakoulussa opiskelu maksaa opiskelijalle 10 € /opintopiste, joten se vaatii opiskelijalta myös taloudellisia resursseja. Tutkimuksessa selvitetään opiskelijan motivaatiota avoimessa opiskeluun ja sitä kuinka määrätietoista itsensä johtamista opiskelu on sekä kuinka Jyväskylän ammattikorkeakoulun opiskelua tukevat toiminnot esim. opinto-ohjaus vaikuttavat opintojen etene- miseen ja tarvitaanko tukea/ohjausta enemmän. Tutkimus kuvaa opiskelijoi- den opintopolkuja ja niihin vaikuttavia tekijöitä, tavoitteellisuutta, opintopolku- jen pituutta ja opintomenestystä.

Tutkimuksesta on myös yhteiskunnallista hyötyä, sillä yhteiskunta kehittyy ja tulevaisuudessa vaaditaan entistä monipuolisempaa koulutusta. Tämän vuoksi erilaisia opintopolkuja erilaisiin tarpeisiin tulee olla tarjolla. Koulutuspoliitti- sen linjauksen mukaan koulutustarjontaa, korkeakoulututkintoja ja koulutusoh- jelmia kehitetään edelleen siten, että yhteiskunnan asiantuntija- ja sivistystar- peet täytetään (Ammattikorkeakoulutus- ja sen kehittäminen n.d.). Erilaisia opiskelun muotoja kehitetään ja elinikäiseen oppimiseen kannustetaan. Moni-

puolisesta opiskelusta ja tutkinnon suorittamisesta on nyky-yhteiskunnassamme paljon hyötyä myös työmarkkinoilla. Jatkuva osaamisen kehittäminen ja useamman ammatin hankkiminen tulevat olemaan tulevaisuudessa entistä tärkeämpää. Opetusministeri Krista Kiuru (2013) on todennut, että on enemmän kuin todennäköistä, että nuoret sukupolvet eivät eläköidy samasta ammatista tai alalta kuin mihin he nuorena valmistuvat tai mikä on heidän ensimmäinen työpaikkansa. Tässä kehityksessä pärjäävät ne henkilöt, jotka ovat valmiita oppimaan uutta koko elämänsä ajan.

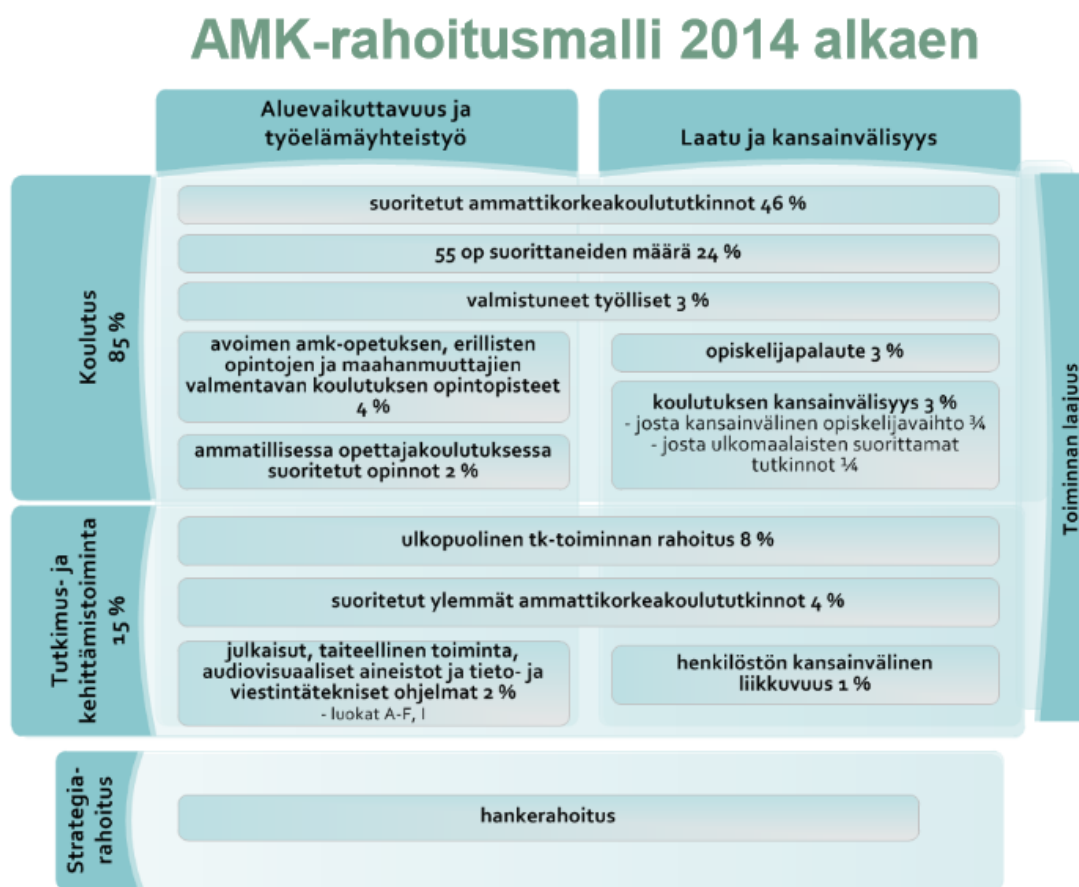
Euroopan Unionin komiteamietinnössä vuodelta 2001 tunnustettiin elinikäisen oppimisen tärkeys. Euroopan tulevaisuus riippuu siitä, miten eurooppalaiset kykenevät vastaamaan taloudellisiin ja yhteiskunnallisiin haasteisiin. EU helpottaa siirtymistä osaamisyhteiskuntaan tukemalla elinikäisen oppimisen strategioita ja konkreettisia toimia eurooppalaisen elinikäisen oppimisen alueen toteuttamiseksi. Eurooppalaiseen elinikäisen oppimisen alueeseen tähtäävässä strategiassa korostetaan oppijan roolia, yhtäläisiä mahdollisuuksia sekä laadukkaita ja tarkoituksenmukaisia oppimismahdollisuuksia. (Komiteamietintö 2001:678.)

Ammattikorkeakoulut ovat tärkeä osa suomalaista koulutustarjontaa. Suomessa ammattikorkeakouluopetusta annetaan 24 ammattikorkeakoulussa (Toimilupa myönnettiin 24 ammattikorkeakoululle 2013). Ammattikorkeakoulut (AMK) ovat luonteeltaan pääosin monialaisia ja alueellisia korkeakouluja, joiden toiminnassa korostuu yhteys työelämään ja alueelliseen kehittämiseen. Niissä suoritettavat tutkinnot ovat ammatillispainotteisia korkeakoulututkintoja. Ammattikorkeakoulujen tehtävänä on antaa työelämän ja sen kehittämisen vaatimuksiin sekä tutkimukseen ja taiteellisiin lähtökohtiin perustuvaa korkeakouluopetusta ammatillisiin asiantuntijatehtäviin. (Ammattikorkeakoulutus- ja sen kehittäminen n.d..)

Ammattikorkeakoulujen soveltava tutkimus- ja kehitystyö palvelee opetusta sekä tukee alueen kehitystä, elinkeino- ja työelämää. Ammattikorkeakoulut antavat ja kehittävät aikuiskoulutusta työelämäosaamisen ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi (Ammattikorkeakoulutus- ja sen kehittäminen n.d.).

Ammattikorkeakoulujen rahoitusmalli

Ammattikorkeakoulujen rahoitusmalli on muuttunut aiemmasta opiskelijamäärin painottuvasta mallista enemmän tuloksellisuutta painottavaksi. Aiemmassa rahoitusmallissa oppilaitosten perusrahoituksesta 30 prosenttia tuli suoritetuista tutkinnoista ja 70 prosenttia opiskelijamääristä (Niemeläinen, 2013). Valtio painottaa uudessa rahoitusmallissa eri osa-alueita ja rahoitus painottuuikin enemmän ammattikorkeakoulun kykyyn tuottaa valmistuneita opiskelijoita.

Kuvio 1. Ammattikorkeakoulujen rahoitusmalli (Kosunen 2014)

Rahoitus määräytyy suoritettujen tutkintojen ja opintoprosessien laadun, tehokkuuden, työllistymisen sekä tutkimus- ja kehittämistoiminnan perusteella. Rahoituksesta 46 % tulee suoritetuista ammattikorkeakoulututkinnoista ja jopa 24 % rahoituksesta 55 opintopistettä lukuvuodessa suorittaneista opiskelijoista. (Ammattikorkeakoulujen rahoitusta muutetaan tuloksiin perustuvaksi 2013).

Opintojen sujuvalla etenemisellä on siis suuri vaikutus ammattikorkeakoulun saamaan rahoituksen määrään. Korkeakoulujen rahoitusmallissa on erikseen määritelty avoimelle ammattikorkeakoululle oma painopistealue. Avoimen ammattikorkeakoulun opetuksen, erillisten opintojen ja maahanmuuttajien valmentavan koulutuksen opintopisteet muodostavat 4 % koko ammattikorkeakoulun kokonaisrahoituksesta (Kuvio 1).

2 Tutkimusasetelma

Tämä opinnäytetyö tuottaa avoimen JAMKin opintosuunnittelijalle tietoa siitä, kuinka avoimesta ammattikorkeakoulusta tulisi vieläkin houkuttelevampi opiskelupaikka sekä siitä, kuinka saada avoimen ammattikorkeakoulun opiskelijoista vielä useampi jatkamaan tutkinto-opiskelijaksi ja ennen kaikkea valmistumaan tradenomiksi. Tutkimus tuottaa tietoa myös siitä, tarvitseeko avoimen ammattikorkeakouluopiskelijan opinto-ohjausta kehittää vielä enemmän opiskelijaa tukevaksi ja kaipaavatko he jotain muita opiskelua tukevia muotoja. Lisäksi saadaan tietoa siitä, kohtaavatko opiskelijat siirtyessään tutkinto-opiskelijoiksi hankaluuksia esim. avoimessa suoritettujen opintojen hyväksi lukujen kanssa. Kysymyksillä pyritään selvittämään myös tutkinto-opiskelijaksi jatkamiseen vaikuttaneita tekijöitä. Tutkimuksen tärkein kysymys on:

Mitkä asiat ovat vaikuttaneet opintopolkuusi?

Tulokset ovat suoraan hyödynnettävissä avoimen ammattikorkeakoulun kehittämisessä sujuvan opintopolun vahvistamisessa. Opinnäytetyö tuottaa tietoa myös siitä, millaisia opiskelijoita avoimessa ammattikorkeakoulussa opiskelee. Avoimen ammattikorkeakoulun opiskelijoita ja opintopolkuja on tutkittu varsin vähän, joten tutkimuksella on myös uutuusarvoa.

2.1 Tutkimusmenetelmä

Tutkimusotteena tässä tutkimuksessa käytetään laadullista eli kvalitatiivista tutkimusta. Tämä valittiin tutkimusotteeksi siksi, että sen avulla pyritään paremmin ymmärtämään tutkittavaa ilmiötä eli tutkittavien opiskelijoiden ajatuksia, tunteita ja mielipiteitä. Laadullinen tutkimusote sopii tähän tutkimukseen,

sillä aihetta on tutkittu todella vähän. Mitä vähemmän ilmiöstä tiedetään, sitä todennäköisimmin ainoastaan kvalitatiivinen tutkimus tulee kysymykseen (Kananen 2008, 30).

Laadullisessa tutkimuksessa pyritään saamaan yhdestä havaintoyksiköstä mahdollisimman paljon irti eli tapausta käsitellään syvyysuunnassa. Ilmiön syvälliseen ymmärtämiseen pyritään käyttäen sanoja ja lauseita. Laadullisessa tutkimuksessa ollaan kiinnostuneita merkityksistä, siitä, kuinka ihmiset kokevat ja näkevät reaali maailman. (Kananen 2008, 24-25.)

Tapaustutkimus

Tapaustutkimuksessa (*case study research*) tutkitaan yksittäistä tapahtumaa, rajattua kokonaisuutta (Puusniekka & Saaranen-Kauppinen 2006). Useat tutkijat ovat eritelleet tapaustutkimusten tyyppisiä, jotka on jaoteltu sen mukaan, mitä tutkimuksella tavoitellaan ja/tai tutkimuksen tieteenfilosofisten perusolettamusten mukaan (Eriksson & Koistinen 2005,9). Tämä opinnäytetyö on lähestymistavaltaan selittävä tapaustutkimus. Selittävässä tapaustutkimuksessa pyritään selittämään tapausta ja vastaamaan kysymykseen: miksi tapaus on juuri sellainen kuin se on tai miksi se on kehittynyt juuri tietyllä tavalla (Eriksson & Koistinen 2005, 12).

Tutkimuksessa pyritään havainnoimaan, onko opiskelijoilla opintopolkuja yhdistäviä piirteitä, joiden avulla voidaan paremmin ymmärtää opintopolkuun vaikuttavia tekijöitä. Tapaustutkimuksessa tarkastellaan yhtä tai useampaa ”tapausta” (case, cases), joiden määrittely, analysointi ja ratkaisu on tapaustutkimuksen keskeisin tavoite (Eriksson & Koistinen 2005, 4). Tapaustutkimuksella ei pyritä yleistettävyyteen, mutta yhdenkin tapauksen huolellinen tutkiminen voi tarjota yksittäistapauksen ylittävää tietoa, vaikka sen pohjalta ei voi esittää yleistyksiä (Puusniekka & Saaranen-Kauppinen 2006).

Tapaustutkimuksessa tutkimusaineisto voi olla kerätty monin eri tavoin ja se voi olla peräisin moninaisista lähteistä (Eriksson & Koistinen 2005,4). Tässä tutkimuksessa aineistona käytetään teemahaastatteluja ja opintorekisterin tietoja. Kananen (2013) kuvaa case-tutkimusta palapelin rakentamiseksi, jossa

eri tietolähteistä kerätään aineistoa kokonaiskuvan saamiseksi ja muodostetaan niiden avulla suuri ja syvälinen kuva tapauksesta (mts. 77).

Tapaustutkimuksellista lähestymistapaa puoltaa myös Erikssonin ja Koistisen (2005, 4) maininta, että tapaustutkimus kannattaa valita lähestymistavaksi jos jokin tai useat seuraavista ehdoista täyttyvät: mitä, miten ja miksi kysymykset ovat keskeisellä sijalla, tutkijalla on vähän kontrollia tapahtumiin, aiheesta on tehty vain vähän empiiristä tutkimusta ja tutkimuskohteena on jokin tämän ajan elävässä elämässä oleva ilmiö. Tutkimus täyttää kaikki yllä mainitut kohdat.

Tapaustutkimukselle on ominaista, että tutkittavan tapauksen pystyy rajaamaan kohtuullisen selkeästi muusta kontekstista (Eriksson & Koistinen 2005, 5). Tämän tutkimuksen kohdejoukko on Jyväskylän avoimen ammattikorkeakoulun liiketalouden opiskelijat, jotka on rajattu muusta avoimen ammattikorkeakoulun opiskelijoiden joukosta.

Tiedonkeruumenetelmänä tutkimuksessa käytetään yksilöhaastattelua. JAMKin opintorekisteristä saadaan niiden avoimessa opiskelevien opiskelijoiden yhteystiedot, jotka ovat jatkaneet tutkinto-opiskelijoiksi. Haastattelupyynnöt lähetään henkilöille, jotka ovat antaneet luvan lähestyä heitä tutkimustarkoituksessa. Haastattelumuotona käytetään teemahaastattelua eli määritellään ennakkoon haastateltavien kanssa käytävät aihealueet ja teemat. Teemojen tarkoituksena on varmistua siitä, että kaikkia ilmiöön liittyviä osa-alueita sivutaan (Kananen 2008,74). Oikein asetetuilla kysymyksillä saadaan luotettavaa tietoa (Kananen 2009, 60). Kysymykset eivät saa olla johdattelevia, vaan niiden pitää antaa opiskelijalle mahdollisuus tuoda esiin opiskelijan omia mielipiteitä. Haastattelutilanteesta pyritään tekemään mahdollisimman avoin ja keskusteleva. Oikeiden kysymysten tekeminen on kaiken onnistumisen perusedellytys. (Kananen 2009, 62.) Kvalitatiivisessa tutkimuksessa ei ole olemassa selvää määräsääntöä, vaan aineiston laatu on määrää tärkeämpi (Kananen 2008, 34-35).

Tutkimuksessa käytetään aineistona myös opintorekisteristä saatavia opintotietoja. Tiedot sisältävät läsnäolokuukausien määriä, opintojen keskiarvoja,

lukuvuodessa suoritettujen opintopisteiden määriä sekä tiedon kunkin opiskelijan tutkinto-ryhmästä.

Analyysimenetelmä

Perusanalyysimenetelmä, jota voidaan käyttää kaikissa laadullisen tutkimuksen perinteissä, on sisällönanalyysi. Sisällönanalyysin alkuvaiheessa tulee päättää mikä aineistossa on kiinnostavaa tutkimusongelman kannalta. Tämän jälkeen aineisto litteroidaan ja koodataan. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 91.)

Haastatteluaineisto kirjoitetaan tekstimuotoiseksi tiedostoksi mahdollisimman sanatarkasti (Kananen 2008, 80). Koodauksella pyritään saamaan aineisto käsiteltävään muotoon. Tietoja yhdistetään siten, että samaa tarkoittavat asiat yhdistetään samalla koodilla ja samoin sellaiset asiat, joilla on yhteinen elementti/tekijä. Koodauksella aineistoa tiivistetään ja yksinkertaistetaan. (Kananen 2008, 89.)

Koodauksen jälkeen tapahtuu varsinainen analyysin tekeminen: luokittelu, teemoittelu ja tyypittely. Luokittelua pidetään yksinkertaisimpana aineiston järjestämisen muotona. Teemoittelu voi puolestaan olla luokituksen kaltaista, mutta siinä painottuu se, mitä kustakin teemasta on sanottu. Kaikkiaan kyse on laadullisen aineiston pilkkomisesta ja ryhmittelystä erilaisten aihepiirien mukaan, millä mahdollistetaan tiettyjen teemojen esiintymisten vertailu. Tyypittelyssä puolestaan aineisto ryhmitellään tietyiksi tyypeiksi. Esimerkiksi tiettyjen teemojen sisältä etsitään näkemyksille yhteisiä ominaisuuksia ja muodostetaan näistä yhteisistä näkemyksistä eräänlainen yleistys, tyyppiesimerkki. Sisällönanalyysin viimeinen vaihe on yhteenvedon kirjoittaminen (Tuomi & Sarajärvi, 2009, 92-93).

Haastattelutilanteessa käytetään haastattelijan salliessa teknisenä apuvälineenä puhelimen nauhuria. Tämän jälkeen aineisto litteroidaan. Litteroinnin tasona käytetään yleiskielistä litterointia, poistaen murre- ja puhekielen ilmaiset. Haastatellut tulevat esiintymään tutkimuksessa taustatiedoilla nainen/mies ja ikä.

2.2 Jyväskylän ammattikorkeakoulu

Jyväskylän ammattikorkeakoulu on vetovoimainen ja kansainvälinen korkeakoulu. JAMKin yksiköitä ovat ammatillinen opettajakorkeakoulu, hyvinvointiyksikkö, liiketoimintayksikkö ja teknologiayksikkö. Toimipisteet sijaitsevat eri puolilla Jyväskylää ja Saarijärven Tarvaalassa. Opiskelijoita JAMKissa on 8500. Jyväskylän ammattikorkeakoulu tarjoaa korkeakoulututkintoon johtavaa koulutusta, ammatillista opettajakoulutusta, avoimia ammattikorkeakouluopintoja, täydennyskoulutusta ja myös oppisopimustyyppistä täydennyskoulutusta nuorille ja aikuisille. JAMK määrittelee perustehtäväkseen työelämän vaatimuksiin perustuvan korkeakouluopetuksen, ammattikorkeakouluopetusta palvelevan ja työelämää sekä aluekehitystä tukevan soveltavan tutkimus- ja kehitystyön. Lisäksi tärkeänä pidetään aikuiskoulutuksen työelämäosaamisen ylläpitämistä ja vahvistamista. (Jyväskylän ammattikorkeakoulu esittely.)

Avoim ammattikorkeakoulu

Avoimen ammattikorkeakoulun opintoihin voi osallistua kuka tahansa iästä ja pohjakoulutuksesta riippumatta. Avoimessa ammattikorkeakoulussa opiskellaan ammattikorkeakoulututkintoihin kuuluvia opintojaksoja, mutta ei koko tutkintoa. Opinnot hyväksytään osaksi tutkintoa, jos opiskelija myöhemmin hakee ja tulee valituksi Jyväskylän ammattikorkeakoulun tutkinto-opiskelijaksi. Opinoissa painotetaan muun muassa työelämälähtöisyyttä, käytännönläheisyyttä sekä tiedon etsimistä ja soveltamista. Opiskelijan tausta pyritään ottamaan mahdollisimman hyvin huomioon. Opiskelussa hyödynnetään erilaisia tapoja opiskella. Opintojaksosta riippuen voi opiskella lähiopetuksessa tai verkossa, yksin tai yhdessä. Tavoitteena on, että opintojen kautta opiskelija saa laajennettua juuri sitä osaamista, jota hän tarvitsee. (Jyväskylän avoin ammattikorkeakoulu esittely.)

Avoimen ammattikorkeakoulun liiketalouden opiskelijat

Jyväskylän avoimen ammattikorkeakoulun opintotarjonnassa on liiketalouden opiskelijoille tarjolla opintoja suomeksi ja englanniksi. Monipuolinen opintotarjonta koostuu mm. henkilöstöhallinnon, markkinoinnin, graafisen suunnittelun,

oikeusopin ja yrittäjyyden opintojaksoista. Opintopisteiltään kurssit vaihtelevat 3:sta 25:een opintopisteeseen. Yksi opintopiste vastaa n. 27 tuntia opiskelijan työtä. (Jyväskylän avoin ammattikorkeakoulu.)

2.3 Aikaisempi tutkimus

Avoimen yliopiston opiskelijoiden opintopolkua tutkinto-opiskelijoiksi on tutkittu hyvin vähän. Turun yliopistossa on tehty väitöskirja: Avointa väylää maisteriksi, tutkimus avoimessa yliopistossa opiskelleista ja väylän kautta korkeakouluun tulleista opiskelijoista (Alho-Malmelin 2010). Kyseisessä väitöskirjassa todetaan opiskelijoilla olevan erilaisia lähtötaustoja. Opiskelu avoimessa yliopistossa sulkee sisäänsä odotetusti erilaisista osallistumismotivaatioista lähtöisin olevia opiskelijoita. Siinä missä toiset ovat vasta aloittamassa opintopolkuaan, toisilla on takanaan erilaisia ammatillisia koulutuksia, tutkintoja ja yliopistollisia opintoja. Alho-Malmelin on jakanut avoimen yliopiston opiskelijat erilaisten opiskeluun lähtötapojen mukaan. Koulutuksen käyttötarkoituksen mukaan opiskelijat jakaantuivat tutkimuksessa neljään tyyppiin, joita ovat urasuuntautuneet, tutkintotavoitteiset, muutoshakuiset ja elämäntapaopiskelijat. (Alho-Malmelin 2010, 184.)

Avointa väylää maisteriksi-väitöskirjan tuloksissa todetaan, että vain harva tiesi tai ajatteli avoimen yliopiston opintojensa alussa käyttävänsä myöhemmin avoimen yliopiston väylää tai hakeutuvansa tulevaisuudessa yliopistoon tutkinto-opiskelijaksi. Ajatus opintojen jatkamisesta kypsyi opiskelijoiden mielessä hitaasti jopa vuosien saatossa. Tutkinto-opiskelupäätökseen vaikuttivat hyvä opintomenestys aineopinnoissa ja proseminaarityöstä saadut positiiviset kokemukset. Yllättävänä tuloksena pidettiin sitä, miten harva avoimen väylää käyttäneistä oli opintojensa alkaessa tietoinen tutkintoon vaadittavista opinnoista ja tutkinto-opiskelun edellyttämistä velvoitteista. (Alho-Malmelin 2010, 184-185.)

Väitöskirjassa avoimen opiskelijat oli jaoteltu elämänkulun mukaan kolmeen erityylysiin opiskelijoihin: yhden koulutuspolun, kahden koulutuspolun ja pitkän tien kulkijoihin. Yhden polun kulkijoilla nuoruudessa valitut koulutusvalinnat olivat vieneet heitä urallaan eteenpäin. Avoimen yliopiston opinnoilta ja tutkin-

to-opiskelulta haettiin ennen kaikkea uutta liikkumavaraa omalla alalla. Kahden polun kulkijoilla oli kaksi rinnakkaista koulutuskertomusta, ammatillinen ja akateeminen. Kolmannen tyylin opiskelijat olivat pitkän tien kulkijoita, jotka olivat etsineet muita pidempään itselleen sopivaa ammattia ja kokeneet muita opiskelijoita useammin turhautumista työssään ja nuoruudenaikaisista koulutusvalinnoistaan. (Alho-Malmelin 2010, 187.) Alho-Malmelin (2010, 189) toteaa väitöskirjassaan myös, että avoimen yliopiston opinnoilla näyttää olleen isolle osalle opiskelijoista itsetunnon kannalta merkittävä tehtävä. Mitä pidempi aika pohjakoulutuksen hankkimisesta oli ehtinyt kulua, sitä keskeisempi vaikutus opinnoissa pärjäämisellä oli itsetunnolle ja käsitykselle itsestä oppijana. Avoimen väylässä sisään tulleiden opiskelua leimasi tunnollisuus ja halu saada kokonaisuudet loppuun.

Tutkimuksessa muutamat opiskelijat kertoivat avoimen yliopiston opintojen olevan ainut väylä tutkinto-opiskeluun. Tällä mahdollisuudella tarkoitettiin myös itsensä kehittämistä, toimintakentän laajentumista ja vaihtoehtoisia koulutuspolkuja päätyä samaan pisteeseen. Erilaisista opiskelumahdollisuuksista tietoiseksi tuleminen vaatii kuitenkin usein ulkoista pakkoa tai elämäncriisiä, jotta kouluttautuminen näyttäytyy mielekkäänä ratkaisuna tilanteen parantamiseksi. Tutkimuksessa osa aikuisopiskelijoista oli harmitellut nuoruudessa tekemiään kouluttautumispäätöksiä, mutta useat näkivät korkeakoulututkinnon parhaan paikan olevan juuri siinä hetkessä. Tätä tulkintaa vahvistivat useat viittaukset korkeakoulututkinnon hyödyn ja arvon ymmärtämisestä vasta aikuisiällä. Opiskelijan aikaisempia koulutuspolkuja ei koettu vääriksi tai virheellisiksi, vaan monin paikoin onnistuneiksi, antoisiksi ja tarkoituksenmukaisiksi silloin vallinneessa elämänvaiheessa. Elämäntilanteen uudet haasteet ja tilanteet kuitenkin asettivat aikaisemmin tehdyt valinnat uuteen valoon ja vaativat uudelleenarviointia. Avoimen opiskelijat pitivät tärkeinä tutor- ja ryhmätoimintaa. Nämä olivat merkittäviä opiskelijan motivaation kannalta. Avoimen väylän kautta tulleet opiskelijat olivat tunnollisia, ja heillä oli halu suorittaa kokonaisuudet loppuun. Opiskelijoilla oli korkea moraalinen ja itselle asetettujen tavoitteiden saavuttamista pidettiin tärkeänä. Aikuiset opiskelijat joutuivat tekemään elämänjärjestelyjä opiskeluidensa mahdollistamiseksi ja tämä koettiin koko

lähipiirin satsaukseksi ja uhraukseksi. Motivaatio tutkinnon suorittamiseen opintojen alkuvaiheessa vaikutti opintojen etenemiseen, sillä selkeän suunnitelman opintojen alkuvaiheessa tehneet etenivät tasaisesti opinnoissaan. Tutkimuksessa todettiin myös, että monet käyttivät koulutusta työllistymisensä parantamiseen. (Alho-Malmelin 2010, 187-190, 194.)

Opinto-ohjauksella on merkitystä opintokokonaisuuksien hahmottamisessa ja opintojen jatkosuunnitelmien laadinnassa. Opinto-ohjaus voisi ohjata opiskelijoita valitsemaan jo opintojensa alkuvaiheessa järjestelmällisemmin korkeakoulututkintoon pakollisena kuuluvia opintoja. Tutkimuksen haastateltavat kokivat opinto-ohjauksen etäiseksi eikä palveluita osattu hyödyntää. Arvokkaina tietolähteinä opiskelijat pitivät opiskelutovereitaan, tutoria ja yliopiston verkkosivuja. Tutkimuksessa todetaan, että väylässä vaadittavien opintojen pysyvämpi määrittely auttaisi suunnittelemaan opintoja siten, että ne myöhemmin vastaisivat tiedekunnassa suoritettavia opintoja ja olisivat näin ollen parhaiten hyödynnettävissä osaksi tutkintoa. (Alho-Malmelin 2010, 195.)

Opintopolkua samanaikaisesti kulkeneilla opiskelukavereilla on suuri merkitys opintojen etenemiselle ja jatkopäätöksille. Väitöskirjaa varten haastatellut korostivat muun muassa sitä, että aikuista opiskelijaa voi ymmärtää parhaiten toinen aikuisopiskelija. Tutkimuksessa todetaan, että päävalinnassa ja avoimen väylän kautta tulleiden opiskelijoiden välillä vallitsi jonkinlainen törmäyskurssi. Tämä johtui siitä, että avoimen väylän kautta tulleilla oli erilainen opiskelijaidentiteetti. Päävalinnan kautta tulleet opiskelijat olivat opiskelleet yhdessä jo jonkin aikaa. (Alho-Malmelin 2010, 196.)

3 Itsensä johtaminen

Tässä luvussa kerrotaan itsensä johtamisesta, opiskelumotivaatiosta, elämänhallinnasta sekä omasta osaamisesta ja oppimisesta eri-ikäisenä. Tavoitteellinen opiskelu vaatii itsensä määrätietoista johtamista. Aikuisopiskelija kohtaa opiskelijana monenlaisia haasteita opiskelussaan. Salmimies (2008) toteaa itsensä johtamisen olevan monenlaista itseen kohdistuvaa vaikuttamista ja kurinalaista itsensä ohjaamista (mts. 21). Salmimies toteaa myös itsensä joh-

tamisen tärkeyden työelämän muuttumisen kannalta. Työelämä ja elämä yleensä ovat muuttuneet nopeatempoisemmaksi ja vaativammaksi aiheuttaen paineita hallita aikaa ja uusiutua jatkuvasti. On varauduttava useampaan kuin yhteen tehtävään elämänsä aikana. Työsuhteet ovat entistä monimuotoisempia ja lyhyempiä. Harva tekee enää pitkää uraa saman organisaation palveluksessa. Tarvitaan alati uudenlaisia taitoja ja kykyjä, sillä aiemmin opittu menettää merkityksensä entistä nopeammin. (Salmimies 2008, 23-24.)

Älykäs itsensä johtaminen pitää sisällään seitsemän periaatetta, joita toteuttamalla pystymme ottamaan paremmin itsemme haltuun. Ne saattavat kuitenkin olla vaikeita viedä käytäntöön kiireisessä arjessa. Nämä seitsemän periaatetta ovat: nöyryys, herkkyys, itsekuri, uudistuminen, aitous, fokus ja merkitys. (Sydänmaanlakka 2006, 287.)

Itsensä johtamisessa puhutaan myös kokonaiskuntoisuudesta. Psykkinen, fyysinen ja sosiaalinen hyvinvointi ja toimintakyky luovat perustan laadukkaalle elämälle ja toimivat hyvän työkyvyn edellytyksinä. Psykkinen hyvinvointi näkyy tyytyväisyytenä elämään, elämänilona ja energisyytenä. Jos ihmisen psykkinen toimintakyky on riittävän hyvä, hän hallitsee paremmin ajatuksiinsa, tunteitaan ja käyttäytymistään. Psykkisesti hyvinvoiva ihminen toimii tehokkaasti ja järkevästi itseään arvostaen. Fyysiseen hyvinvointiin kuuluvat liikunnan ja ravinnon lisäksi riittävä lepo ja palautumisjaksot. Hyvä fyysinen kunto vaikuttaa suotuisasti työkykyyn, toimintakykyyn, mielialaan ja unen laatuun. Sosiaalinen hyvinvointi näkyy toimivissa ihmissuhteissa ja perheen hyvinvoinnissa. Se pitää sisällään myös hyvät vuorovaikutustaidot sekä sosiaalisen älykkyyden. (Salmimies 2008, 61.) Sydänmaanlakka(2006, 225) sisällyttää kokonaiskuntoisuuteen myös ammatillisen kunnon. Oma osaamista on ylläpidettävä ja kehitettävä koko työuran ajan.

3.1 Opiskelumotivaatio

Opiskelussa tarvitaan motivaatiota, jotta tavoitteellinen opiskelu olisi yleensä mahdollista. Motivaatio on sisäistä, eikä henkilöitä voida motivoida ulkoapäin ennen kuin henkilö on itse päättänyt motivoitua ja on valmis ponnistelemaan päämäärän saavuttamiseksi. Motivaatiossa on viisi tekijää: henkilö saa aset-

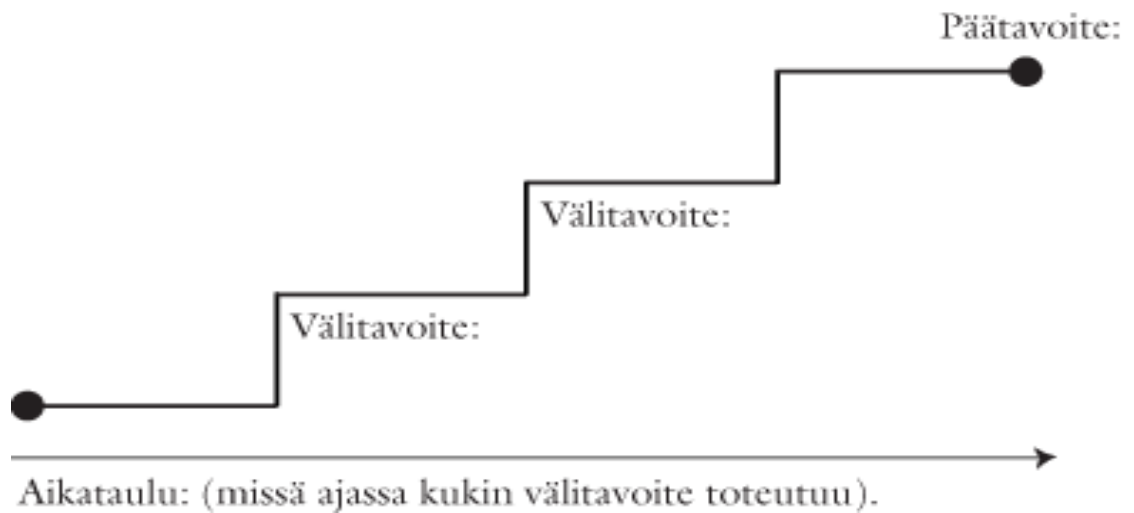

taa omat tavoitteet, hän näkee tavoitteidensa hyödyt, uskoo itseensä, kokee onnistuvansa ja selviytyy vastoinkäymisistä. (Salmimies 2008, 75.)

Kun henkilöllä on riittävästi voimavaroja ja psyykkistä energiaa vapaana, on hänen turhaumansietokykynsä hyvä. Tällöin henkilö kykenee esteidenkin ilmaantuessa säilyttämään kärsivällisyytensä ja lykkäämään tyydytystä pitempään niin, että hän voi saavuttaa asettamansa tavoitteet. Jokainen haluaa ponnistella sellaisten asioiden eteen, jotka tuottavat sisäistä tyydytystä. Ei ole olemassa kahta samanlaista ihmistä, jotka motivoituisivat täsmälleen samoista asioista. (Salmimies 2008, 75-76.)

Itsensä johtamiseen yhdistetään usein ominaisuus, jota voidaan kutsua tahdonvoimaksi. Joskus ajatellaan, että joillakin ihmisillä on jostakin syystä enemmän tahdonvoimaa kuin toisilla ja että toisilta se voisi puuttua lähes kokonaan. Tahtotoiminnoilla on merkittävä tehtävä itsesi johtamisessa, omaan elämään vaikuttamisessa ja henkilökohtaisten tavoitteiden saavuttamisessa. (Salmimies 2009, 79.)

Motivaatio käsittää henkilökohtaisiin tavoitteisiin liittyvän valinnan ja päätöksenteon. Ennen päätöksentekoa olevaa tilaa kutsutaan motivaatioksi, ja se kuvaa sekä aikomusta toimia, että sen voimakkuutta. Motivaatiota kuvataan myös käsitteillä toiveet, tavoitteet, tarpeet ja halut. Päätöksenteon jälkeinen tila, muutoksen varsinainen toteutusvaihe, vaatii tahtoa. Tahtoon sisältyvien toiminnankontrollien avulla pidetään tietoisesti yllä toimintaa ja suojellaan tavoitteiden kannalta oikeansuuntaista toimintaa kilpailevilta toiminta-aikomuksilta eli varmistetaan oikeiden asioiden tekeminen. Itseen kohdistuvien toiminnankontrollien avulla voidaan pyrkiä tietoisesti hallinnoimaan toimintaa esimerkiksi jakamalla tehtävät osatavoitteisiin tai säätelämällä suoritustapaa. (Salmimies 2008, 81.) Tutkintoon tähtäävä tavoitteellinen opiskelu vaatii suunnittelua ja osatavoitteiden saavuttamista. Opintotarjonnasta tulee poimia itselleen olennaisimmat ja hyödyllisimmät opintojaksot.

Kuvio 2. Motivaatioportaavat (Salmimies 2008, 79)

Itsensä määrätietoinen johtaminen kohti tavoitteita vaatii myös hyvää itsetuntemusta. Itsetuntemus tarkoittaa kykyä tunnistaa omia persoonallisuuden piirteitäsi, hyviä ja huonoja puolia sekä käyttäytymistottumuksia. Itsetuntemus on myös tietoisuutta tunnetiloista, mieltymyksistä ja voimavaroista. (Salmimies 2008, 43.) Hyvän itsetuntemuksen avulla voidaan ylläpitää joustavuutta haasteellisissa elämäntilanteissa ja tavoitteellisessa toiminnassa (mts. 216).

3.2 Elämänhallinta

Itsensä johtamiseen kuuluu olennaisena myös elämänhallinnan taito. Opiskelu on jatkuvaa ajanhallintaa. Opintojaksot ovat aikataulutettuja, ja tehtäville on annettu tietyt palautuspäivämäärät. Elämänhallintaan kuuluu paitsi tunne, että voi vaikuttaa asioihin, myös kyky tehdä kompromisseja omien ja ympäristön vaatimusten välillä. Elämänhallintakyvyn on todettu olevan yhteydessä stressin kokemiseen, itsearvostukseen, motivaatioon ja tavoitteiden saavuttamiseen. Elämänhallinta on kykyä tehdä järkeviä tulevaisuuden suunnitelmia, vastuun ottamista omasta elämästä, päättäväistä asioihin tarttumista ja oman käyttäytymisen seurausten ennakoimista. Tätä kaikkea tarvitaan tavoitteellisessa opiskelussa. Opiskelun ja muun elämän yhteensovittaminen luovat kiirettä. Menestyksellinen itsensä johtaminen on sitä, että panee asiat tärkeysjärjestykseen. Ensiksi tulee päättää, mitkä ovat niitä tärkeitä asioita omassa elämässä, joihin halutaan panostaa ja sitoutua. (Salmimies 2008, 95-96, 100.)

Itsensä johtamiseen liittyy myös itsesäätely. Itsesäätely edellyttää monimutkaisia prosesseja, kuten oppimisen tavoitteiden asettamista sekä eri oppimistrategioiden ja olemassa olevien resurssien tehokasta ja organisoitua käyttöä. (Niemi & Ruohotie 2002, 37).

Myös stressiä koetaan usein opiskelussa. Stressinhallinta kuuluu osana itsensä johtamiseen. Stressireaktion synty sen enempää kuin stressaantumiseen ei ole ongelma, jos muistaa pitää riittävästi palautumisjaksoja ja rentoutua sekä huolehtia muuten monipuolisesti omista voimavaroista ja hyvinvoinnista. Onnistumisen elämyksiä ei synny ilman haasteita ja ponnisteluja sekä niihin liittyvää stressiä, eikä stressitön elämä ole tavoittelemisen arvoista. (Salmimies 2008, 108.)

3.3 Oma osaaminen työsuhdeturvana

Omasta osaamisesta huolehtiminen on todella tärkeää muuttuvassa yhteiskunnassamme. Oma osaaminen on hyvä työsuhdeturva. Niin kauan kun on jotain osaamista, josta nykyinen tai jokin tuleva työnantaja on valmis maksamaan kohtuullisen korvauksen, voi nukkua yöt levollisesti. (Sydänmaanlakka 2006, 228.) Oman osaamisen tunnistamisen ja tulevaisuudessa tarvittavan osaamisen arvioiminen auttavat menestymään työmarkkinoilla. Opiskelemaan lähtemisen tarkoituksena voi olla oman markkina-arvon säilyttäminen. Partanen (2011) aikuisopiskelijoiden koulutustarinoita käsittelevässä väitöskirjassa erään opiskelijan tavoitteena oli juuri säilyttää markkina-arvo ja kilpailukyky työmarkkinoilla. Opiskelijan mielestä vanhanmallista koulutusta ei arvostettu työmarkkinoilla ja sen takia lähdettiin hakemaan tuoretta koulutusta. Tuoretta koulutusta pidettiin uutena mahdollisuutena työmarkkinoilla. (Partanen 2011, 63, 68.)

3.4 Elinikäinen oppiminen

Oppimistaitojaan voi kehittää myös aikuisena. Gormly kirjoittaa artikkelissaan, että oppiminen on opittu taito, jota voi kehittää missä iässä tahansa. Hän korostaa oppimistaitojen kehittämistä eri iässä, joten myös lapsena tulisi kehittää ja vahvistaa oppimistyyliään. (Gormly 2009.) Sydänmaanlakka (2006) kirjoit-

taa oppimistaitojen merkityksestä: opiskelutekniikoista, asenteesta ja suunnitelmallisuudesta. Hän korostaa, että oma oppimistaidon arviointi ja kehittäminen ovat asioita, joihin kannattaa panostaa. Oman oppimistyylin tunnistaminen auttaa meitä arvioimaan, missä ja miten opimme parhaiten. (Mts. 85-86.)

Elinikäisestä oppimisesta on tullut yhä keskeisempi osa ja jopa vaade yksilöille. Siten koulutukselle latautuu merkittävä asema elämänkulussa. Identiteetin jatkuvasti uudelleenrakentuva luonne laittaa yksilöt etsimään läpi elämänsä uusia mahdollisuuksia ja haasteita kehitykselleen. (Alho-Malmelin 2006, 3.)

Elinikäisen oppimisen haasteisiin tulee myös korkeakoulujen vastata. Elinikäinen oppiminen (lifelong learning) merkitsee aikuiskasvatuksen vahvistumista jopa niin, että puhutaan korkeakoulujen uudesta aikuiskasvatusvastuusta. Tämä merkitsee aikuis- ja osa-aikaopiskelun lisääntymistä samalla, kun opintojen tarjonta monipuolistuu. Aikuiskasvatus ei tarkoita erillistä aikuisille suunnattua koulutusmuotoa tai -vaihetta, vaan lähestymistapaa tai asennetta, jossa oppiminen ja opiskelu nähdään osana elämänmuotoa. Koulutuksessa tulisi hyödyntää opiskelijoiden monenlaisia elämän-, opiskelu- ja työkokemuksia opiskelun resurssina. (Toiskallio 1995, 34.)

Aikuisena koulutuksen vahvistamiseen vaikuttaa asenteet koulutusta kohtaan. Asenteet koulutusta kohtaan ovat pitkälti seurausta aikaisemmista kokemuksista. Aikaisemmissa opinnoissa epäonnistuneet ja siitä syystä koulutusta ”vihaavat” ihmiset eivät todennäköisesti turvaudu vapaaehtoisesti uusiin koulutusmahdollisuuksiin. Asenteiden kehittymiseen vaikuttavat myös yksilölle tärkeiden henkilöiden, yhteisöjen, referenssiryhmien ja ystävien asenteet ja kokemukset. (Peltonen & Ruohotie 1992, 27.)

Vaikka koulutuspoliittisessa puheessa elinikäinen oppiminen huomioidaan näkyvästi, eivät annetut suositukset ja toimenpiteet yllä aina toteutukseen asti. Näin on myös aikuisten opiskelijoiden sisääntuloreittinä pidetyn avoimen yliopiston väylän suhteen. Väylälle asetetuista tavoitteista huolimatta se on edelleen sisääntuloreittinä varsin marginaalinen. (Alho-Malmelin 2010, 3.)

Jyväskylän ammattikorkeakoulussa elinikäisen oppimisen tukemiseksi yhteistyötä tiivistetään eri koulutusasteiden välillä ottamalla opetussuunnitelmissa huomioon edellisellä koulutusasteella saavutettu osaamisen taso (Jyväskylän ammattikorkeakoulu opetussuunnitelma).

4 Ammattikorkeakoulupedagogiikka

Suomen laissa säädetään ammattikorkeakoulujen olevan osa Suomen korkeakoulujärjestelmää: ” *Ammattikorkeakoulut ja yliopistot muodostavat yhdessä korkeakoululaitoksen. Ammattikorkeakoulujen tehtävänä on antaa työelämän ja sen kehittämisen vaatimukseen sekä tutkimukseen, taiteellisiin ja sivistyksellisiin lähtökohtiin perustuvaa korkeakouluopetusta ammatillisiin asiantuntijatehtäviin, tukea yksilön ammatillista kasvua ja harjoittaa ammattikorkeakouluopetusta palvelevaa sekä työelämää ja aluekehitystä tukevaa ja alueen elinkeinorakenteen huomioon ottavaa soveltavaa tutkimus- ja kehitystyötä sekä taiteellista toimintaa. Tehtäviään hoitaessaan ammattikorkeakoulujen tulee edistää elinikäistä oppimista.* ”(L 9.5.2003/351, 2§ - 4§.)

Suomalainen koulutusjärjestelmä on muuttunut rakenteellisesti 30 viime vuoden aikana huomattavasti. Rakennemuutoksessa ammatillisten oppilaitosten pohjalta 1990-luvulla luotiin uusi ammatillisesti painottunut korkeakouluväylä perinteisen tiedeyliopiston rinnalle. Uudistuksessa korkea-asteen oppilaitosten autonomia kasvoi, työelämän ääni voimistui ja opiskelijoiden valinnanmahdollisuudet lisääntyivät. Myös opettajan työ ja opettajuus ovat muuttuneet merkittävästi. Sisältökeskeisen substanssiosaamisen rinnalla korostuu aiempaa enemmänopettajien pedagoginen osaaminen ja oppiminen. Myös oppimisympäristöt ovat muuttuneet huomattavasti. Viimeisen 10 vuoden aikana opetus ja oppiminen ovat siirtyneet enemmän perinteisten luokkahuoneiden ulkopuolelle. Teknologian mahdollisuuksia on hyödynnetty vielä varsin vähän, mutta diginatiivien sukupolvi haastaa seuraavan 10 vuoden aikana opettajat kaikilla koulutusasteilla. Oppimista tapahtuu myös entistä enemmän työpaikoilla. (Eskola & Wahlgrén 2013.)

Ammattikorkeakoulun opettajan työhön kuuluu nykyään opetussuunnitelma-työtä, yhteissuunnittelua, opetuksen ja oppimisen organisointia, opinnäytetyön ohjausta, työelämä- ja yritysprojekteja, TKI-työtä ja opiskelijoiden arviointia. Ammattikorkeakoulupedagogiikassa opetussuunnitelma- ja koulutusohjelman pedagogisien ratkaisujen rinnalla puhutaan nykyään oppimisympäristöistä. (Kotila & Mäki 2012, 29.) Laissa ammattikorkeakoulujen tehtäväksi on määritetty antaa työelämän ja sen kehittämisen vaatimuksiin sekä tutkimukseen ja taiteellisiin lähtökotiin perustuvaa korkeakouluopetusta, joka johtaa ammatillisiin asiantuntijatehtäviin (Vuorinen & Valkonen 2005, 14). Työelämän muutokset ja niiden ennakointi ovat ammattikorkeakoulupedagogiikan kehittämisen keskiössä. Tietoa työelämän muutoksista voidaan hyödyntää pedagogisessa kehittämisessä eri tavoin. Muutosten edellyttämät uudet toimintatavat ja ratkaisut voidaan tuottaa työelämän yhteistyössä tai sekä koulutusta että työelämää kehittäen. Työelämän muutokset luokitellaan kolmeen kategoriaan: osaamisen muutokset, toimintaympäristöjen muutokset ja työn tekemisen muutokset. (Kotila & Mäki 2012, 259-260.)

Ammattikorkeakouluissa panostetaan myös hyvinvoiviin työyhteisöihin. Ammattikorkeakouluissa toimii moni ammatillinen hyvinvointiryhmä, joiden tavoitteena on opiskelukyvyn edistäminen, siihen tähtäävien menetelmien kehittäminen sekä esteettömyyden parantaminen. Esteettömällä opiskeluympäristöllä tarkoitetaan sellaista fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista ympäristöä, jossa jokainen voi ominaisuuksistaan riippumatta toimia yhdenvertaisesti toisten kanssa. (Kotila & Mäki 2005, 53.) Mäki ja Kotila (2005, 61) toteavat, että ammattikorkeakouluissa viihdytään ja suhteet opettajien ja opiskelijoiden välillä ovat monien eri lähteiden mukaan hyvät.

4.1 Erilaiset oppimisympäristöt

Tulevaisuudessa opinnot voidaan järjestää kokonaan teknologiaa hyväksi käyttäen verkossa tai monipuolisesti kontaktituntien ja verkko-opintojen yhdistelmänä (Niemi & Ruohotie 2002,1).

Oppimisympäristön tulisi olla sellainen, että se tarjoaa mahdollisuuden saada ohjausta suhteessa opiskelijan omiin tietoihin ja opiskelun etenemiseen. Op-

pimisen ohjaajan rooli on tukea opiskelijan omaa ajattelua ja oppimista silloin, kun opiskelijan omat taidot eivät riitä itsenäiseen suoritukseen. Menestyksessä ja tuloksetta ohjauksessa on luotava jatkuvasti uusia toimintatapoja ja tehtävä valintoja. Ammattikorkeakoulut ovat eräänlainen näköalapaikka työelämään, mikä tuo samalla erityisesti opiskelijoiden ohjaukseen ja opetukseen uusia kehittämistarpeita. Haasteellista ohjauksen antaminen on erityisesti silloin, kun opiskelijan on vaikea itse hahmottaa omaa ohjauksen ja tuen tarvettaan tai tietää, millaista ohjausta tai tukea on opiskelun aikana tarjolla ja mistä olisi hyötyä juuri hänelle (Kotila & Mäki 2005, 62.)

4.2 Ohjaustoiminta ja opintopolku

Ohjaustoiminnan kehittämistarpeet nousevat muuttuvasta yhteiskunnasta, oppimisesta ja työelämästä. Ohjaushenkilöstön tulisi rohkeasti kehittää erilaisia ohjaus- ja opetusmuotoja erilaisiin tarpeisiin monenlaisille oppijoille. Ohjauksen ja opetuksen monimuotoistaminen lisää myös opiskelijoiden motivaatiota. Haasteina ja kehittämisen kohteina tulevaisuudessa nähdään verkko-ohjauksen ja sosiaalisen median mahdollisuudet opiskelijoiden ohjauksessa. (Kotila & Mäki 2012, 63.)

Opintopolku tarkoittaa suunniteltua, toteutunutta ja koettua opintojen etenemisen ja oppimiskokemusten prosessia. Opiskelija suunnittelee aina opintojaan, vaikka siihen ei annettaisikaan erityistä ohjausta tai opastusta. (Karjalainen, Lapinlampi, Jaakkola & Alha 2003, 30-31.)

5 Tutkimuksen toteutus

Tutkimuksen tavoitteena oli kuvata avoimen ammattikorkeakoulun liiketalouden opintopolkuun vaikuttaneita tekijöitä. Opintopolkujen kuvauksen lisäksi tutkimuksesta haluttiin tehdä tapaustutkimus ja tutkia myös opintopolkujen pituuksia, opintomenestystä sekä opiskelun vuositahtia kaikkien avoimen ammattikorkeakoulun liiketalouden opiskelijoiden osalta. Tutkimus toteutettiin teemahaastatteluna ja tutkimuksessa käytettiin opintorekisteristä saatavia tietoja. Avoimen ammattikorkeakoulun liiketalouden opiskelijoista kymmenen

(10) oli antanut luvan lähestyä heitä tutkimustarkoituksessa. Haastattelukutsuja lähetettäessä ilmeni, että kolme (3) sähköpostiosoitetta ei ollut enää voimassa, joten kutsu lähti seitsemälle (7) henkilölle. Neljä henkilöä vastasi, ja kolmea haastateltiin. Muille lähetettiin vielä muistutusviesti, mutta heiltä ei saatu minkäänlaista vastausta.

Taulukko 1. Haastateltujen taustatiedot

Haastateltava 1	Haastateltava 2	Haastateltava 3
Nainen 41 v.	Mies 29 v.	Nainen 31 v.
Edellinen tutkinto yomerkonomi	Edellinen tutkinto työtekniikko ja automaatioasentaja	Edellinen tutkinto tietojenkäsittelyn tradenomi

Teemahaastattelu

Teemahaastattelun kysymykset johdettiin tutkimusongelmasta. Haastattelun avulla pyrittiin saamaan selville opintopolkuun vaikuttaneet tekijät ja se mitkä asiat haastateltavat kokivat tärkeimmiksi opiskelua tukeviksi asioiksi. Haastateltujen avulla pyrittiin kuvaamaan, miksi he olivat aloittaneet opiskelun avoimessa ammattikorkeakoulussa ja päätyneet tutkinto-opiskelijoiksi. Teemojen avulla pyrittiin saamaan selville, mitkä asiat olivat vaikuttaneet eniten opiskelijoiden tavoitteelliseen opiskeluun. Haastattelupyyntö lähetettiin kaikille avoimen ammattikorkeakoulun liiketalouden opiskelijoille, jotka olivat antaneet luvan lähestyä heitä tutkimustarkoituksessa.

Teemahaastattelu sopi tutkimukseen hyvin, sillä teemahaastattelu on kohdennettu haastattelu ja tiedetään, että haastateltavat ovat kokeneet tietyn tilanteen. Haastattelu kohdennettiin tiettyihin teemoihin: opiskelun yleinen kuvaus, motivaatio ja itsensä johtaminen. Teemahaastattelu huomioi sen, että ihmisten tulkinnat asioista ja heidän asioille antamansa merkitykset ovat keskeisiä, ja

sen, että merkitykset syntyvät vuorovaikutuksessa (Hirsjärvi & Hurme 2010, 47).

Haastateltaville aihealueet ja kysymykset olivat samat, mutta haastattelutilanne oli vuorovaikutuksellinen ja salli sen, että jostain teemasta puhuttiin enemmän ja esitettiin lisäkysymyksiä. Haastattelussa pyrittiin välttämään johdatte-
lua, mutta joitakin kysymyksiä jouduttiin avaamaan enemmän tai tarkenta-
maan. Teemahaastattelulle on ominaista, että siitä puuttuu tarkka muoto ja
järjestys (Hirsjärvi & Hurme 2010, 48). Haastattelujen kestot vaihtelivat pituu-
deltaan puolesta tunnista tuntiin ja haastattelut nauhoitettiin puhelimen nauhu-
rilla. Nauhoittamiseen kysyttiin lupa haastatelluilta ja haastattelut tapahtuivat
JAMKissa ja työpaikoilla.

Opintorekisteritietojen analyysi

Opintorekisteristä tutkittiin opintomenestystä, opintojen kestoa ja opiskelujen vuositahtia sekä sitä, minkä ryhmän avoimen ammattikorkeakoulun opiskelijat olivat valinneet tutkintoryhmäkseen. Näitä tietoja verrattiin avoimen ammatti-
korkeakoulun liiketalouden ylemmän ammattikorkeakoulun tutkinnon suoritta-
neisiin. Tutkimuksessa haluttiin selvittää löytyykö opintotietorekisteristä saata-
vista tiedoista yhtäläisyyksiä haastatteluihin. Kvalitatiivisen ja kvantitatiivisen
tutkimuksen yhdistämisessä voidaan kvalitatiivisia tuloksia käyttää kvantitatiiv-
visten tulosten selittämiseen (Hirsjärvi & Hurme 2010, 28).

Litterointi

Haastattelut litteroitiin ja ne lähetettiin haastatelluille hyväksyttäväksi, kuten
haastattelutilanteessa oli sovittu. Kunkin henkilön tiedot tallennettiin yhteen
word-tiedostoon, mutta kullekin teemalle käytettiin eri sivuja. Tämä helpotti
asiakokonaisuuksien hahmottamista. Jaottelu teemojen mukaan helpotti asian
ymmärtämistä ja jäsentämistä.

Litteroinnit luettiin moneen kertaan, jotta vastaukset tutkimusongelmien kysy-
myksiin avautuisivat paremmin. Asian ymmärtämistä helpotti se, että tutkija
itsekin on opiskelija, sillä tutkijan on pyrittävä tavoittamaan haastatteluvasta-
uksen olennainen sisältö (Hirsjärvi & Hurme 2010, 142).

Haastatteluaineiston analyysi

Tutkimusaineiston analyysikeinona käytettiin sisällönanalyysiä. Sisällönanalyysissä pyritään kuvaamaan aineistoa sanallisesti tiiviissä ja yleisessä muodossa, jolloin tavoitteena on tuottaa ilmiöstä sanallinen ja selkeä kuvaus. Sisältöanalyysin vaiheisiin kuuluvat aineiston pelkistäminen eli redusointi, klusterointi ja abstrahointi. (Kananen 2008, 94.) Klusteroinnissa litteroinneista pyrittiin löytämään samanlaisuuksia tai eroavaisuuksia. Samaan asiaan liittyvät käsitteet nimettiin sisältöä kuvaavalla nimellä. Abstrahoinnissa epäoleellinen tieto erotettiin oleellisesta, sillä haastattelutilanne oli hyvin avoin ja vuorovaikutuksellinen eikä kaikki keskusteltu tieto ollut oleellista.

Tutkimuksen luotettavuus

Haastattelun laatua parantaa, jos haastattelu litteroidaan niin nopeasti kuin mahdollista haastattelun jälkeen. Tämä vaikuttaa haastatteluaineiston luotettavuuteen, sillä haastatteluaineiston luotettavuus riippuu laadusta. (Hirsjärvi & Hurme 2010, 185.) Litterointi tehtiin heti haastattelua seuraavana arkipäivänä.

Haastateltavien yksityisyydensuojasta tulee huolehtia, sillä haastateltavien tulkinnan hyväksyminen on eräs luotettavuusmittareista (Kananen 2008, 135). Haastateltujen annettiin lukea litteroinnit, jotta he varmistuivat asioiden oikeellisuudesta. Tulosten merkitystä ja oikeellisuutta voidaan myös vahvistaa esittämällä perusteellinen kuvaus aineistosta ja sen analyysistä (Puusniekka & Saaranen-Kauppinen 2006).

Kanasen (2009) kirjan Toimintatutkimus yritysten kehittämisessä mukaan Mäkelä ehdottaa laadullisen tutkimuksen arviointiperusteiksi, aineiston riittävyttä, analyysin kattavuutta sekä analyysin arvioitavuutta ja toistettavuutta. Samassa teoksessa todetaan, että Guba ja Lincol määrittelevät kvalitatiivisen tutkimuksen luotettavuuden neljällä asialla: luotettavuus, siirrettävyys, riippuvuus ja vahvistettavuus. Laadukkaan opinnäytetyön voi varmistaa käyttämällä tarkkuutta dokumentaatioissa niin, että ulkopuolisen arvioitsijan on mahdollista seurata kirjoittajan ajatuksenjuoksua tutkimusprosessin eri vaiheissa. (Mts. 92-93, 95.)

Saturaatio

Saturaation tarkoituksena on haastatella henkilöitä niin kauan, että uudet haastateltavat eivät anna enää mitään olennaisesti uutta tietoa (Hirsjärvi & Hurme 2010, 60).

6 Tutkimustulokset

Kvalitatiivisesti analysoidun haastatteluaineiston tulokset voidaan esittää monella tavalla: tekstinä, numeroina, kuvina ja kuvioina (Hirsjärvi & Hurme 2010, 169). Näillä pyritään kuvaamaan opintopolkuun vaikuttaneita tekijöitä. Tekstiin on sisällytetty haastatteluotteita, jotta haastattelijan näkemys välittyy lukijalle juuri sellaisena kuin hän on sen tarkoittanut. Kvalitatiivisen aineiston raportin tarkoituksena on välittää mahdollisimman elävä kuva haastateltavien maailmasta käyttäen kahta päätapaa: suoria haastatteluotteita ja toisaalta tutkija esittämiä yhteenvetoja ja päätelmiä kaikista haastatteluista (Hirsjärvi & Hurme 2010, 194).

6.1 Opintopolkuun vaikuttaneet tekijät

Haastatelluilla oli opiskelujen alusta asti tavoitteena tutkinto. Avoimen opinnoilla haluttiin edistää tutkinto-opiskelijaksi pääsemistä. Neljäs henkilö, joka ei suostunut haastateltavaksi totesi viestissään: ” Opiskelin vain 4 kurssia avoimessa ja sen jälkeen hain opiskelupaikkaa (YAMK) ja pääsin.” Hänenkin avoimen opiskelussaan oli tavoitteellisuus kohti tutkintoa. Haastatelluilla kaikilla oli aikaisempi tutkinto tai jopa kaksi aikaisempaa tutkintoa.

Kyllä se oli vahvasti tutkinto-opiskelu. Onneksi otin selvää, että voin suorittaa avoimessa opintoja ettei tarvinnut vuotta odottaa pääsykokeita. Pystyi käyttämään vuoden hyväksi ja edistää opintoja. Nainen 41 v.

Ehkä työ/toimenkuvan vaihto. Eli meillä on perheyritys ja olen työskennellyt tuotantopäällikkönä pitkään ja innostuin kansainvälisestä puolesta koska vientiä on niin paljon ja halusin kokeilla siellä myynnin puolella osaamista elikkä lähinnä kansainvälisyys ja työroolin vaihto. Mies 29 v.

Alusta asti selvää, että tutkinto-opiskelijaksi tähdätään. Nainen 31 v.

Haastatteluista kävi ilmi, että haastatelluilla oli määrätietoinen ote opiskeluunsa ja motivaatio oli korkealla. He opiskelivat päästäkseen tavoitteeseensa, vaikka kohtasivat opiskelussaan kiirettä, stressiä ja ajanhallinnan vaikeuksia. Epäonnistumisiltakaan ei välttytty ja aina opiskelu ei sujunut niin hyvin kuin opiskelija oli alun perin suunnitellut. Haastatteluissa korostui perheen, opiskelijapalveluiden ja työpaikan tuki varsinkin silloin, kun opiskelut takkusivat. Kaikki haastateltavat olivat halukkaita kehittämään itseään myös jatkossa lisäopiskelun parissa. Heillä oli tavoitteena joko maisterin tutkinto tai oman osaamisen vahvistaminen. Haastateltavat olivat menestyneet ammattikorkeakoulun opinnoissaan erittäin hyvin.

Stressi oli yhteydessä ajanhallintaan sekä työn ja opiskelun yhteensovittamiseen. Kaikki haastateltavat olivat kokeneet stressiä.

No kyllä oli, kun samalla käyt töissä. Uuvuttavaa oli, mutta samalla palkitsevaa, Yes nyt mä olen tehnyt nämä vuoden opinnot. Mulla ei ole enää siten paljon tekemättäkään, jos mä pääsen tutkinto-opiskelijaksi.

Työelämän ja opiskelun yhteensovittaminen. Olisin halunnut mennä ryhmän kanssa, mutta töissäkin piti olla. Ryhmä eteni eri lailla eikä itse pystynyt menemään samaa tahtia. Piti eri tavalla miettiä ja jäädä joskus kursseista pois. Siinä oli vaan mietittävä eri tavalla ja yritettävä löytää sitä omaa tahtia. Oli kova muutos. Ryhmä oli kiva. Nuoria ja vanhempia opiskelijoista joilla oli erilaiset aikataulut, se aiheutti joskus ristiriitoja aikataulutuksessa. Kursseissakin on eroja, jotkut kurssit vaativat todella paljon eikä etukäteen voi aina tietää tarvittavaa aikaa. Kurssin kesken jättäminen aikataulusyistä oli kova paikka. Silloin tarvittiin ohjausta ja tukea, että osasi katsoa eri lailla eteenpäin ettei katso taakse vaan miten tästä mennään eteenpäin. Se auttoi.

On ollut välillä. Lukukauden loput ovat aina sellaisia, että meinaa kasaantua aina kaikki sinne. Silloin on stressiä.

Ajanhallintaa rytmittivät selkeästi opiskelutehtävien palautusaikataulut. Opiskelu koettiin hyvin tiiviiksi, ja ylimääräistä aikaa ei muuhun ollut. Vapaa-aika oli tiukoilla, ja usein ajanhallinnan keinoksi koettiin vaadituissa aikatauluissa pysyminen. On hyvä, että erilaisia oppimisympäristöjä kehitetään, sillä ne autta-

vat ajanhallinnassa. JAMKissa verkkopedagogiikan avulla kehitetään opetusta palvelevia oppimisympäristöjä ja luodaan uusia toimintamalleja. Verkko-opetus mahdollistaa muun muassa ajasta ja paikasta riippumattoman vuorovaikutteisen opiskelun (Jyväskylän ammattikorkeakoulu tutkimus ja kehitys).

Viime tippa! Ajanhallinta toimi ryhmätöissä todella hyvin, aina kun sovittiin, niin tehtiin sen mukaisesti. Teet omat juttus, etkä voi pettää toisia. Olen enemmän ryhmässä opiskelija, sillä oman aikataulun hallinnointi on ollut vähän hankalampaa, mutta opiskeluissa on aina ne tietyt palautuspäivämäärät, niin se auttoi ajanhallinnassa ja siitä piti kiinni. Mielekkäimpiä tehtäviä teki heti ja vähemmän mielekkäät jäi sinne viime tippaan.

Olen selvinnyt aika hyvin. Osittain johtuen siitä, että olen omistajana yrityksessä, mutta en ole yksin, on myös veljekset sun muut. On pystynyt todella hyvin sopimaan ajoista. Ymmärrän kyllä, että on varmaan poikkeuksellisen hyvin mennyt itsellä.

Palautan tehtävät aikataulussa, ei myöhässä. Pakottanut itseni siihen, sillä muuten siitä ei tulisi mitään. Kyllähän ne tuppas aina venymään, palautukset menemään sinne loppupäähän. Ryhmätöissä (Yamkissa) opiskelukavereina oli aikuisia ihmisiä, niin kaikki haluavat tehdä ne pois alta, joten aikataulussa pysyttiin hyvin.

Haastateltavat olivat vahvasti kokeneet avoimen opiskelijapalvelut heille tärkeiksi ja erittäin toimiviksi. He myös kokivat, että avoimen puolen opiskelijapalvelut toimivat paremmin kuin tutkintopuolella. Jyväskylän ammattikorkeakoulussa opiskelijaryhmälle nimetään opintojen alkuun mennessä opiskelijan ohjauksesta ja käytännön asioista vastaava opettajatutor ja vertaistutor. Ohjaus on kiinteä osa opiskeluprosessia. Koulutusohjelma varmistaa, että opiskelijat saavat koko opiskelunsa ajan tarvitsemansa tuen opinnoissaan ja urasuunnittelussaan. Ohjauksen työvälineinä käytetään mm. kyvyt.fi-palvelua, jonka avulla opiskelija laatii henkilökohtaisen opintosuunnitelmansa (HOPS), siihen kuuluvat ura- ja opiskelusuunnitelmansa sekä jatkuvasti päivittyvän portfolionsa. (Jyväskylän ammattikorkeakoulu opetussuunnitelma.)

Sai todella hyvin tukea melkein jopa paremmin kuin tutkintopuolella. Ohjaus toimi todella hyvin.

Avoimen puolella toimi loistavasti! Oli luottohenkilö, johon otti yhteyttä ja jutteli. Se toimi todella hyvin. Tutkinto-opiskelijapuolella sanoisin, että ei niin hyvin kuin avoimen puolella.

Motivaatio koettiin tärkeäksi ja jopa tärkeimmäksi tekijäksi opiskelun sujuvuuden kannalta.

Oma motivaatio ja kiinnostus, mikä vei, ja halu oppia. Ilman vahvaa motivaatiota ei siitä tulisi mitään.

Suunnitelmallisuus ja tavoite

Tutkinto-opiskelijaksi siirtyminen koettiin pääsääntöisesti helpoksi. Siinä opiskeliko tutkinto vai avoimen puolella ei koettu minkäänlaista eroa. Välillä jopa unohtui se, että oli avoimen opiskelija, kun oli muun ryhmän kanssa niin tiiviisti mukana. Sen sijaan yksi haastateltu koki pääsykokeen turhauttavaksi, sillä hän oli menestynyt opinnoissaan hyvin. Vielä piti kuitenkin tehdä pääsykoe, jotta voi jatkaa opintojaan muun ryhmän kanssa. Toinen haastatelluista olisi halunnut tehdä työharjoittelun avoimen opiskelun aikana, mutta se ei ollut mahdollista. Avoimen puolella suoritettujen opintojen hyväksiluvut onnistuivat haastateltujen mielestä helposti. Jyväskylän avoin ammattikorkeakoulu tarjoaa polkuopintoja tutkintoon tähtääville opiskelijoille. Polkuopintoja valittaessa voidaan tehdä tutkinto-opintoihin kuuluvia opintojaksoja yleensä tutkinto-opiskelijoiden kanssa samassa ryhmässä. Polkuopinnoissa on pääsääntöisesti ensimmäisen tutkintovuoden opintoja. Opiskelijalle voidaan myös räätälöidä oma polku. (Jyväskylän ammattikorkeakoulu polkuopinnot.) Tehdyt opinnot hyväksiluetaan JAMKiin, mikäli opiskelija myöhemmin pääsee tutkinto-opiskelijaksi. Opinnoista on hyötyä yhteishaussa. Mikäli opiskelija tekee 60 opintopistettä koulutusohjelmaan soveltuvia opintoja ennen hakuajan päättymistä, hän saa hakukelpoisuuden suomenkieliseen AMK-tutkintoon johtavaan koulutukseen (ei ylempi AMK) ja pääsyn valintakokeeseen. Lisäksi aikuisten AMK-tutkintoon johtavan koulutuksen haussa voi saada jopa 10 lisäpistettä avoimen opinnoista. Opintojen avulla myös valmistaudutaan valintakokeisiin. Avoin ammattikorkeakoulu painottaa myös, että opinnot kertovat opiskelijan motivaatiosta ja opiskelutaidoista, joten avoimen opinnot kannattaa tuoda

esiin mahdollisessa valintakoehaastattelussa. (Jyväskylän ammattikorkeakoulu avoin ammattikorkeakoulu.)

Siirtyminen tutkinto-opiskelijaksi oli helppoa, sillä sama ryhmä säilyi. Ainut vaikeus oli se, että olisin ekana vuonna halunnut tehdä jo työharjoittelua, mutta sitä ei pystynyt tekemään, kun oli avoimen opiskelija. Menin kuitenkin työharjoitteluun, sillä halusin oppia. Mutta en saanut sitä luettua hyväksi työharjoitteluna, kun olin avoimen opiskelija.

Otin polun. Tutor-opettaja neuvoi, että voin ottaa toisen vuosikurssin opintoja jo ekana vuonna. Tein melkein sata opintopistettä ekana vuonna. Olisi turhauttanut, jos olisin jäänyt vaan niihin perusjuttuihin.

Kun tietää (työn puolesta) hakuprosessit, niin ei ollut ongelmaa.

Sellainen vaikeus siinä oli, että pääsykoe piti antaa ja sitähän en ollut tehnyt ennen avointa. Ja siinä kun on jo vuoden ollut avoimen kautta ja on ikään kuin kotonaan siinä ja täysin samalla tasolla muiden kanssa ja pärjännyt. Niin se vähän harmitti. Siitä huolimatta, että on loistava keskiarvo ja osaaminen todistettu niin joutuu vielä ruveta pänntäämään pääsykoetta varten. Se olisi sellainen mikä olisi ehkä hyvä olla, että jos on menestynyt hyvin avoimen puolella ja on tietty määrä opintopisteitä niin pääsisi suoraan siirtymään tutkinto-opiskelijaksi. Sillä pääsykoe vaikeuttaa opintoja.

Opiskeluryhmän ja opettajien tuki koettiin myös tärkeäksi opintojen sujuvuuden kannalta. Oppimisen arviointi on tärkeää arvioitaessa pedagogisten tavoitteiden toteutumista. JAMKissa oppimisen arviointi on osaamistavoitteisiin pohjautuvaa, laadullista, kriteeriperusteista, ja opiskelijan itsearviointilla on siinä tärkeä rooli. Opetussuunnitelmat mahdollistavat osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen. (Jyväskylän ammattikorkeakoulu opetussuunnitelma.) Aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen on myös tärkeää opiskelijalle. AHOT-toiminnalla tehdään opiskelijoiden osaamista näkyväksi ja kannustetaan kehittämään omaa osaamistaan. Osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen avulla opiskelija saa virallisen hyväksynnän aiemmin hankkimalleen osaamiselle, ja opintoja voidaan henkilökohtaistaa. (Jyväskylän ammattikorkeakoulu tutkimus ja kehitys.)

Kyllä mä sanoisin, että ryhmä eniten. Opettajat ja opintoneuvonta. Opettajat auttaa ja saa heti vastauksia. Vieläkin ovat auttaneet, vaikka en ole enää avoimen puolellakaan. On käyty keskusteluja. Kun opiskelut yhdessä vaiheessa vähän tökkäs, niin taas lähti kulkemaan. Aivan mahtavaa se tuki oli.

Kyllä ehkä joitain on ollut ja on löytynyt opettajilta joustoa ja ymmärrystä työn takia. Positiivinen asia, tuntuu, että tuetaan ihmisen työelämää ja opettajilla on se ymmärrys, että täällä opiskellaan työelämää varten.

Opiskelijat halusivat tuoda esiin myös omia mielipiteitään haastattelutilanteessa ja keskustelu oli hyvin avointa ja vuorovaikutuksellista. Keskusteluissa tuli mielipiteitä niin opintotarjonnasta kuin polkuopinnoistakin. Haastatellut olivat halukkaita opiskelemaan vuoden aikana enemmän kuin polkuopintoja tai opintojaksoja oli tarjolla.

Kansainvälinen linja avoimen puolella mahdollisena on ihan loistava. Toivon, että siellä on vieläkin se opintopolkuvaihtoehto. Opintopolkua avoimen kautta suosittelen, sitä pitäisi jatkaa ehdottomasti.

Polkuopinnoissahan tässä kansainvälisellä businesspuolella oli niin, että sai ottaa niin paljon kuin halusi, kaikki mitä tutkinto-opiskelijatkin eli oli todella hyvä valikoima. Jos ei ole polkuopiskelija, niin sitten se valikoima on hyvinkin suppea, jos haluaa opiskella kansainvälisellä puolella eli siinä pitää päästä siihen polkuun. Ja sitten jos ei pääse pääsykokeiden kautta sisään, kun on opiskellut vuoden avoimessa, niin polkuopintoja ei voi jatkaa, eli jos ei olisi päässyt pääsykokeiden kautta sisään tai olisi ollut vaikka työeste pääsykokeiden aikaan, niin ei olisi ollut jatkomahdollisuutta. Eli avoimen kautta ei saa kuitenkaan kuin ensimmäisen vuoden kursseja, ja olisi pitänyt siinä tapauksessa odotella vuosi seuraavaa pääsykoetta.

Olisi voinut olla enemmänkin tarjolla opintoja kuin pelkät perusopinnot.

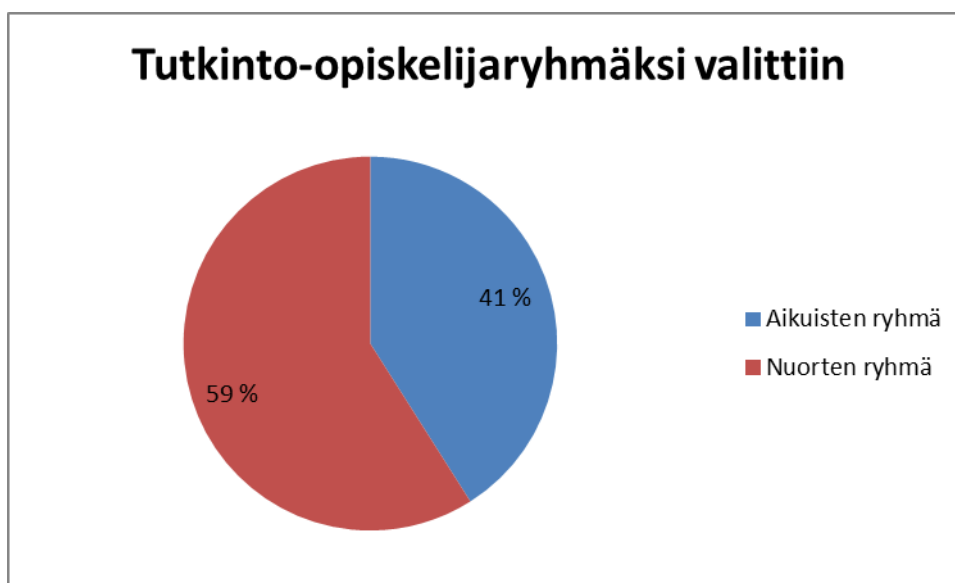
Kyllä. Ehkä sillein kun on tietojenkäsittelytausta, niin olisin halunnut jotain siihen liittyvää enemmän.

6.2 Opintorekisteritietojen vertailu

Opintorekisteri (39 opiskelijaa) pitivät sisällään tiedot avoimen ammattikorkeakoulun liiketalouden opiskelijoista. Tiedoista tutkittiin seuraavat tiedot: tutkinto-opiskelun ryhmän valinta, opintojen keskiarvo, opiskelijoiden keski-ikä, avoimen puolella suoritettujen opintopisteiden keskiarvo ja opintojen vuositahhti. Lisäksi verrattiin alemman ja ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opiskelijoiden tuloksia keskenään.

Tutkinto-opiskeluryhmäksi valittiin useammin nuorten ryhmä kuin aikuiset. Yli puolet (59 %) valitsi ryhmäkseen nuorten ryhmän.

Kuvio 3. Tutkinto-opiskelija ryhmäksi valittiin

Avoimen puolella suoritettujen opintojen keskimääräinen opintopistemäärä oli 46 opintopistettä. Pienin avoimen puolella suoritettujen opintojen pistemäärä oli 15 ja suurin jopa 125 opintopistettä. Läsnaololukukausien keskimääräinen arvo oli 4 lukukautta. Läsnaololukukaudet vaihtelivat 1-8 lukukauden välillä. Keskimääräinen opintopisteiden vuositahhti oli 29 opintopistettä. Avoimen liiketalouden tutkinto-opiskelijoiksi siirtyneiden keskimääräinen opintojen kokonaisarvosana oli 3,5. Menestyneimmän opiskelijan keskiarvo oli 4,4.

YAMK-tutkinto-opiskelijat

Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opiskelijoiden keskiarvo oli korkeampi kuin liiketalouden opiskelijoiden. YAMK-opiskelijoiden keskiarvo oli 4,1. Sen sijaan heidän opiskeluiden vuositahhti oli paljon pienempi kuin liiketalouden opiskelijoilla keskimäärin. YAMK-opiskelijat opiskelivat 12,7 opintopisteen vuositahhtia. Lisäksi heidän avoimen puolella suoritettujen opintojensa pistemäärä oli hieman pienempi kuin liiketalouden puolella. YAMK- opiskelijat suorittivat avoimen puolella keskimäärin 37,3 opintopistettä. Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneet olivat selvästi avoimen liiketalouden opiskelijoita vanhempia. YAMK-tutkinnon suorittaneiden keski-ikä oli 40,5 vuotta ja liiketalouden puolella 32,5 vuotta. Tämä osin selittyy osittain varmasti sillä, että YAMK-tutkintoon vaaditaan tradenomitutkinnon suorittamisen jälkeen työkokemusta. YAMK-opiskelijoiksi voivat hakea tradenomit, jotka ovat toimineet vähintään 3 vuotta liiketalouden tehtävissä valmistumisensa jälkeen (Jyväskylän ammattikorkeakoulu).

7 Pohdinta

Tutkimus innosti tutkijaa ja tutkija oli hyvin aiheessa sisällä, sillä hän on itsekin liiketalouden opiskelija. Tätä voidaan pitää yhtenä tutkimuksen luotettavuuden mittarina. Tutkimuksen luotettavuuden kannalta myös saturaatio täyttyi ja litteointi tehtiin niin, että aineisto on mahdollisimman luotettava.

Teemahaastattelu oli haastattelijalle uusi kokemus ja tutkijan kokemattomuus näkyi jossain kohtaa haastattelutilanteita. Tutkija sortui aloittelijan virheisiin: tottumaton haastattelijä puhuu usein liikaa ja siirtyy liian nopeasti seuraavaan kysymykseen (Hirsjärvi & Hurme 2010, 124). Tästäkin huolimatta haastattelu-tilanne oli rento ja avoin sekä antoi haastatelluille mahdollisuuden kertoa opintopoluistaan myös kysymysten ulkopuolelta. Haastatteluissa pidättäytyttiin teemoissa, mutta kysymysten muoto ja määrä oli kaikille haastatelluille erilainen riippuen haastattelijan halusta kertoa jostakin asiasta enemmän. Tämä myös mahdollisti jatkokysymysten esittämisen. Haastattelun avoimuudella

pyrittiin saamaan mahdollisimman paljon tietoa opintopolkuihin vaikuttaneista tekijöistä.

Tapaustutkimuksen haasteita on paljon: teoreettisten käsitteiden tai älyllisen rikkauden puuttuminen, epäselvä tapauksen määrittely, epäselvä tai liian yleinen tutkimuskysymyksen määrittely ja puutteellinen aineiston analysointi (Eriksson & Koistinen 2005, 43). Tutkija pyrki kuvaamaan tapaukset syvästi ja opintotiedoista tehty määrällinen tutkimus syvensi kuvausta opintopoluista ja niiden erilaisuudesta. Tutkimuskysymykset olivat onnistuneita ja tutkija oli hyvin perehtynyt teoriaan ennen haastatteluiden aloittamista.

Tutkimuksen tulokset eivät ole yleistettävissä vaan kuvaavat näiden opiskelijoiden opintopolkua ja heidän mielipiteitään. Tutkimuksesta käy kuitenkin ilmi kaikkien näiden henkilöiden kohdalla vahva tavoitteellisuus ja itsensä johtamisen taito. Älykäs itsensä johtaminen pitää sisällään seitsemän periaatetta: nöyryyden, herkkyyden, itsekurin, uudistumisen, aitouden, fokuksen ja merkityksen (Sydänmaanlakka 2006, 287). Haastatelluilla kaikilla oli hyvä itseuri, sillä ilman sitä he eivät olisi päässeet tavoitteeseen, koska opiskelu ei aina sujunut niin kuin oli etukäteen suunniteltu. Uudistuminen oli myös tärkeä, sillä opinnoilla haettiin uutta tutkintoa sekä laajempaa tai uutta osaamista. Opiskelulla koettiin myös olevan merkitys eikä ilman suurta motivaatiota opiskelusta ylipäätään olisi tullut mitään. Avoimen opintoihin lähtemistä kuvastaa myös haastateltujen vahva tutkinnon tavoitteellisuus. Heille oli alusta asti selvää, että tutkinto-opiskelijaksi tähdätään eikä opiskelemaan lähdetty vain kokeilu mielessä. Motivaatio koettiin suureksi ja motivaation viisi tekijää toteutuivat. Ne ovat: olet saanut asettaa omat tavoitteesi, näet tavoitteesi hyödyt, uskot itseesi, koet onnistuvasi ja selviydyt vastoinkäymisistäsi (Salmimies 2008, 75). Onnistumisia koettiin hyvästä opiskelumenestyksestä sekä ajankäytön hallinnasta, vaikka aikataulun suhteen koettiin haasteita. Kaikki haastateltavat olivat innoissaan opiskelusta, ja opiskelu koettiin hyödylliseksi. Heillä oli positiivinen asenne opiskeluun, ja opiskelu koettiin myös helpoksi. Yhdellä haastatellulla aikataulutavoite jopa alittui puolella vuodella.

Nyky-yhteiskuntamme vaatima elinikäinen oppiminen toteutui kahden opiskelijan kohdalla, sillä heillä on tavoitteena tulevaisuudessa jatko-opiskella maisteriksi. Opiskelusta on innostuttu, ja menestyminen on ruokkinut halua edetä opiskelussa seuraavalle tasolle. Oppiminen koettiin joka tapauksessa tärkeäksi, vaikka seuraavaa tutkintoa ei hankittaisikaan, mutta täydennyskoulutusta kuitenkin. Opiskelusta on selviytytty työn ohessa, ja haastatelluilla oli vahva usko siihen, että tulevaisuudessakin selvitään. Heillä oli realistinen kuva opiskelijan ja työn yhteensovittamisesta sekä siitä mitä se vaatii. Kaikki haastateltavat olivat kokeneet opiskelussaan stressiä ja selvinneet siitä. Stressinhallinta kuuluu osana itsensä johtamiseen (Salmimies 2008, 108). Opiskelijoiden vahva selviytyminen ja tietoisuus stressistä osoittivat hyvää itsensä johtamisen taitoa. Haastatteluissa oli vallalla erittäin positiivinen suhtautuminen elinikäiseen oppimiseen. Elinikäinen oppiminen koettiin tarpeelliseksi ja sitä arvostettiin. Sen avulla haluttiin olla jopa esikuvana omille lapsille.

Alho-Malmelin (2010, 184) on todennut, että avoin yliopisto on kohtaamispaikka erilaisissa elämäntilanteissa ja -vaiheissa oleville aikuisille. Avoimen ammattikorkeakoulun liiketalouden tutkinto-opiskelijoiden kohdallakin tämä toteutuu, sillä nuorimmat olivat 22-vuotiaita ja vanhin opiskelija 53-vuotias. Ammattikorkeakoulussa tehdään paljon ryhmitöitä ja eri-ikäisten kanssa työskentely antaa paljon erilaisia näkökulmia asioihin. Siinä missä 53-vuotiaalla on paljon työn kautta saatua kokemusta, 22-vuotias vasta aloittelee työelämässä. Laaja ikäjakauma todistaa sen, että JAMK on onnistunut tarjoamaan eri-ikäisten elämäntilanteisiin sopivia opintopolkuja. Haastatellut toivoivat kuitenkin, että avoimen tarjonta voisi olla laajempaa ja että avoimen opintotarjonnassa voisi olla enemmän myös toisen, eikä vain ensimmäisen vuoden opintoja.

Elinikäinen oppiminen nähdään nykyään myös työsuhteturvana. Kuten opetusministeri Krista Kiuru totesi, on enemmän kuin todennäköistä, että nuoret sukupolvet eivät eläköidy samasta ammatista tai alalta kuin mihin he nuorena valmistuvat tai mikä on heidän ensimmäinen työpaikkansa. Tässä kehityksessä pärjäävät ne henkilöt, jotka ovat valmiita oppimaan uutta koko elämänsä ajan. (Kiuru 2013.) Tämä tuli esille myös haastateltujen mielipiteissä, sillä heil-

lä kaikilla oli aikaisempi tutkinto ja opiskelulla haettiin lisää osaamista ja laajaa alaisempaa ammattitaitoa. Laajemmalla osaamisella haettiin myös uusia työmahdollisuuksia tulevaisuudessa. Suurista irtisanomista uutisoidaan nykyään valitettavan usein ja tutkinnoista on apua työmarkkinoilla.

Tutkija pohti myös mahdollisia jatkotutkimusaiheita haastatteluissa ilmi tulleiden asioiden pohjalta. Tulevaisuudessa voitaisiin tutkia, onko avoimen opinto- ja markkinoitu riittävästi ja kuinka hyvin ne ovat eri-ikäisten tiedossa. Tiedetäänkö opinto-polkumahdollisuudesta siirtyä avoimen kautta tutkinto-opiskelijaksi? Tutkimus osoitti myös, että avoimen puolella opiskelijapalvelu toimi hyvin ja opiskelijat kokivat, että he saivat apua aina tarvittaessa. Siirryttyään tutkinto-puolelle he kokivat, että tukea ei saanut enää yhtä hyvin. Tätä näkökulmaa voisi syventää: mitkä asiat vaikuttivat siihen, että näin koettiin ja mitä tukea he olisivat toivoneet tutkintopuolella lisää. Tämän voisi toteuttaa opintopalvelua käyttäneiden asiakaskyselynä. Kotila ja Mäki (2012, 63) kirjoittavat, että tulevaisuudessa haasteina ja kehittämisen kohteina nähdään verkko-ohjauksen ja sosiaalisen median mahdollisuudet opiskelijoiden ohjauksessa. Tämä antaisi ohjaukselle enemmän mahdollisuuksia ja tavoittaisi laajemmin opiskelijoita. Haastateltavat kävivät opiskeluiden ohella töissä, joten ohjauksen saaminen virtuaalisesti olisi helpottanut ajanhallintaa.

Haastattelujen mukaan ammattikorkeakoulussa toteutetaan sitä opetusta mikä sille on laissa määrätty. Eräs haastateltu kertoi, että JAMKissa tuetaan ihmisen työelämää ja opettajat ymmärtävät, että siellä opiskellaan työelämää varten. Laissa ammattikorkeakoulujen tehtäväksi on määritelty antaa työelämän ja sen kehittämisen vaatimuksiin sekä tutkimukseen ja taiteellisiin lähtökotiin perustuvaa korkeakouluopetusta, joka johtaa ammatillisiin asiantuntijatehtäviin (Vuorinen & Valkonen 2005, 14).

Opettajien ammattitaito ja heiltä saatu palaute koettiin motivoivaksi tekijäksi. Toiset tarvitsevat palautetta enemmän kuin toiset. Opettajissa todettiin olevan eroja ja toiset opetusmenetelmät sopivat paremmin opiskelijoille kuin toiset. Eskola ja Wahlgrén (2013) totesivat, että sisältökeskeisen substanssiosaamisen rinnalla korostuu aiempaa enemmän opettajien pedagoginen osaaminen

ja oppiminen. Opetukseen oltiin tyytyväisiä, ja osa koki palautteen tärkeäksi itselleen. Palautteen vastaanottaminen ja hyödyntäminen auttaa kasvamaan; se on elintärkeää oman kehittymisemme kannalta (Sydänmaanlakka 2006, 83).

Kaikista haastatteluista kävi ilmi ryhmän merkitys. Oma opiskeluryhmä koettiin kannustavaksi ja tärkeäksi. Alho-Malmelinin (2010, 184) väitöskirjassa todettiin sama asia: opiskelijat kokivat heterogeeniset ryhmät hyvin positiivisiksi. Avoimen yliopiston erilaiset opiskelijaryhmät olivat rikkaus. Haastatellut kokivat myös, että opiskelu ei olisi onnistunut ilman perheen kannustavaa tukea tai vapaa-ajan uhraamista opiskelulle. Alho-Malmelin (2010, 189) totesi myös, että erilaisia elämänjärjestelyitä opiskelunsa mahdollistamiseksi tehneet aikuiset kuvasivat mahdollisuuttaan suorittaa aikuisiällä korkeakoulututkinnon satsouksena ja uhrauksena koko lähipiiriltään. Kaikki haastateltavat uskoivat opiskelun avaavan heille uusia mahdollisuuksia. Opiskelun uskottiin hyödyttävän tulevaisuudessa, jos sitä ei nyt voitu hyödyntää esimerkiksi omalla työpaikalla. Maisterikoulutusta tutkittaessa todettiin myös, että usko koulutuksen tuottamaan hyvään ja sen mukanaan tuomiin uusiin mahdollisuuksiin tulivat esiin (Alho-Malmelin 2010, 199).

Opiskelu oli hyvin tavoitteellista ja tavoitteet olivat olleet hyvin selviä opiskelun alkuvaiheessa. Opiskelijat myös menestyivät hyvin opinnoissaan. Avoimen yliopiston opiskelijoilla oli haastattelun perusteella havaittu samanlaisia tavoitteita: korkea opiskelumoraali ja itselle asetettujen tavoitteiden saavuttaminen toistuivat läpi haastatteluaineiston. Alho-Malmelinin (2010, 201-202) väitöskirjassa todettiin myös, että olisi tärkeää säilyttää avoimen yliopiston väylä, jonka turvin myös vaihtoehtoinen valintareitti korkeakoulututkintoon voitaisiin mahdollistaa aikuisemmille opiskelijoille. Samalla todettiin, että opiskelun ja toimeentulon turvaamiseksi kaikilla aikuisilla ei olisi ilman avoimessa yliopistossa suoritettuja opintoja mahdollisuutta hakeutua pääaineopiskelijaksi.

Tähän tutkimukseen haastatellut suorittivat opintoja myös osittain työn ohessa. Osa hyödynsi osittain opintovapaata, mutta pääsääntöisesti opiskeltiin työn ohella. Tutkimukseen haastatellut pitivät tärkeänä avoimen mahdollisuut-

ta, sillä sen avulla pystyi edistämään opintoja ennen tutkinto-opiskelijaksi siirtymistä. Haastatellut pitivät tärkeänä opintojen suunnitteluun saamaansa tukea, jotta opinnot osattiin suunnitella niin, että ne hyödyttivät tutkinto-opiskelua sekä olivat ajankäytöllisesti tehokkaita. Opintopakkeja suoritettiin enemmän kuin mitä polkuopintoihin kuului. Opintoja tukevia palveluita kehui jokainen opiskelija. Avoimen puolen opintoa tukevat palvelut koettiin helposti saavutettaviksi ja asiantunteviksi. Avoimen puolen opintopalveluja käytettiin jopa tutkinto-opiskelijaksi siirtymisen jälkeen, sillä ne oli koettu erittäin arvokkaiksi.

Tutkimustulokset eivät ole yleistettäviä vaan kuvaavat haastateltujen opiskelijoiden opintopolkuja ja heidän mielipiteitään. Tutkimus kuitenkin kuvasi avoimen ammattikorkeakoulun liiketalouden opiskelijan opintopolkuun vaikuttaneita tekijöitä ja sitä, miten he kokivat opiskelunsa avoimessa ja tutkinto-opiskelupuolella. Tutkimus kuvaa tapauksia ja heidän opintopolkujensa kulkua ja mielipiteitä: miten he ovat kokeneet opiskelun avoimessa, miksi he ovat siellä alun perin opiskelunsa aloittaneet ja millaisena he opintopolkuaan pitävät. Tutkimus antaa tietoa myös siitä, minkä ikäisiä opiskelijoita JAMKin liiketalouden avoimessa opiskelee ja kuinka he menestyivät opinnoissaan. Avoimen opintopolku on ollut heille tärkeä opintojen etenemisen ja tavoitteiden saavuttamisen kannalta. Haastateltujen antama positiivinen kuva opinnoistaan kannustaa varmasti muitakin avoimen opintopolulle. Tutkimus osoitti, että avoimen opiskelijat ovat hyvin opinnoissaan menestyviä ja tavoitteellisia. Tämä tuli ilmi haastatteluissa, ja myös opintorekisterin tiedot tukivat tätä.

Seuraavan tutkimuksen voisi tehdä laajentamalla tutkimusta koko Jyväskylän ammattikorkeakoulun avoimen opiskelijoihin tai osaan siitä, jotta tutkimuksesta saataisiin kattavampi. Samoin voisi laajemmin tutkia avoimen opiskelijoiden tutkinto-aikoja, opintomenestystä ja ikä-jakaumaa. Toinen jatkotutkimuksen aihe voisi olla tutkinto-opiskelupuolen opintotukipalveluiden tutkiminen. Tutkimus oli kaiken kaikkiaan mielenkiintoinen, ja tutkija koki hyvin hauskoja haastatteluhetkiä haastateltavien kanssa. Suurimman yllätyksen tutkija koki siinä miten tavoitteellisia, määrätietoisia ja motivoituneita kaikki haastateltavat olivat. Nämä opiskelijat olivat ymmärtäneet elinikäisen oppimisen tärkeyden.

Voimme opiskella eri-ikäisinä ja eri elämänvaiheissa. Opiskelusta avoimessa ammattikorkeakoulussa annettiin positiivinen ja innostunut kuva.

Lähteet

Alho-Malmelin, M. 2010. Avointa väylää maisteriksi: tutkimus avoimessa yliopistossa opiskelleista ja väylän kautta korkeakouluun tulleista opiskelijoista. Turku: Turun yliopisto. Väitöskirja. Kasvatustieteen laitos. Viitattu 4.4.2014.
<http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-29-4245-9>

Ammattikorkeakoulujen rahoitusta muutetaan tuloksiin perustuvaksi. 2013. Opetus- ja kulttuuriministeriö. Viitattu 22.09.2014.
http://www.minedu.fi/OPM/Tiedotteet/2013/11/amk_rahoytus.html?lang=fi

Ammattikorkeakoulutus ja sen kehittäminen. N.d. Opetus- ja kulttuuriministeriö. Viitattu 01.09.2014.
<http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/ammattikorkeakoulutus/?lang=fi>

Eriksson, P. & Koistinen, K. 2005. Monenlainen tapaustutkimus. Helsinki: Kullattajatutkimuskeskus

Eskola, A., Wahlgrén, A. Koulutusjärjestelmät, oppimiskäsitykset ja opettajuus muutoksessa. Teoksessa kultahippuja laskentatoimen takamailta. 2013. Toim. J. Pellinen, M. Järvenpää, J. Latvanen. Jyväskylä: Jyväskylän yliopiston kauppakorkeakoulu. Professori Aila Virtanen 60 vuotta. Viitattu 15.4.2009.
<https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/42122/978-951-39-5345-4.pdf?sequence=1>, 13-42.

Eurooppalaisen elinikäisen oppimisen alueen toteuttaminen. 2001. Komiteanmietintö 2001:678. Viitattu 20.5.2014.
http://europa.eu/legislation_summaries/education_training_youth/lifelong_learning/c11054_fi.htm

Gormly, K. 2009. Studying is a learned skill students can develop at any age. McClatchy - Tribune Business News. Viitattu 4.4.2014.
<http://ezproxy.jamk.fi:2048/login?url=http://search.proquest.com/docview/457383513?accountid=11773>

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2010. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Tallinna: Raamtutrukikoda.

Jyväskylän ammattikorkeakoulu. 2014. Viitattu 7.5.-23.6.2014.
<http://www.jamk.fi>

Kananen, J. 2008. Kvalitatiivisen tutkimuksen teoria ja käytänteet. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja.

Kananen, J. 2009. Toimintatutkimus yritysten kehittämisessä. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja.

Karjalainen, A., Lapinlampi, T., Jaakkola, E. & Alha, K. 2003. Opetussuunnitelman käsite. Teoksessa A. Karjalainen (toim.) Akateeminen opetussuunnitelmatyö. Oulun yliopisto: Opetuksen kehittämissyksikkö.

Kiuru, K. 2013. Uusi oppiminen –seminaari. Eduskunta-talo. Helsinki. Viitattu 28.04.2014.

http://www.minedu.fi/OPM/Puheet/2013/11/Uusi_oppiminen.html?lang=fi

Kosunen, T. N.d. Korkeakoulujen ohjauksen kehittäminen. Viitattu 15.04.2014.

<http://videonet.fi/minedu/20131127/4/kosunen.pdf>

Kotila, H., Mäki, K. 2012. Ammattikorkeakoulupedagogiikka 2. Helsinki: Edita Prima

Korkeakoulujen rakenteellinen kehittäminen N.d. Opetus- ja kulttuuriministeriö. Viitattu 9.6.2014.

http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/koulutuspolitiikka/Hankkeet/rakenteellinen_kehittaminen/

L 9.5.2003/351. Ammattikorkeakoululaki. Viitattu 12.6.2014. Valtion lainsäädäntö Finlex. <http://www.finlex.fi>, ajantasainen lainsäädäntö.

Niemeläinen, J. 2013. Ammattikorkeakouluilta vaaditaan nyt tuloksia. Taloussanomat. Viitattu 15.04.2014. <http://www.taloussanomat.fi/tyo-ja-koulutus/2013/11/21/ammattikorkeakouluilta-vaaditaan-nyt-tuloksia/201316240/139>

Niemi, H. & Ruohotie, P. 2002. Theoretical understandings for learning in the virtual university. Hämeenlinna: Research Centre for Vocational Education and Training

Partanen, A. 2011. Väitöskirja. Kyllä minä tästä selviän. Aikuisopiskelijat koulustarinansa kertojina ja koulutuksellisen minäpysyvyytensä rakentajina. Viitattu 19.5.2014.

<https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/27071/978-951-39-4273-1.pdf>

Peltonen, M. & Ruohotie, P. 1992. Oppimismotivaatio. Teoriaa, tutkimuksia ja esimerkkejä oppimishalukkuudesta. Helsinki: Otava.

Puusniekka, A. & Saaranen-Kauppinen, A. 2006. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto verkkojulkaisu. Tampere. Yhteiskuntatieteellinen tietovarasto. Viitattu 22.9.2014.

http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L5_5.html

Salmimies, R. 2008. Onnistu itsesi johtamisessa. Helsinki : WSOYpro

Sydänmaanlakka, P. 2006. Älykäs itsensä johtaminen: näkökulmia henkilökohtaiseen kasvuun. Helsinki: Talentum.

Toimilupa myönnettiin 24 ammattikorkeakoululle. 2013. Valtioneuvosto. Viitattu 25.04.2014.

<http://valtioneuvosto.fi/ajankohtaista/tiedotteet/tiedote/fi.jsp?oid=402287>

Toiskallio, J. 1995. Korkeakoulu, pedagogiikka & toiminnan yhteiskunta. Turku: Turun yliopisto.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi.

Tuovinen, H. & Siren, M. 2013. Ammattikorkeakoulujen rahoitusta muutetaan tuloksiin perustuvaksi. 21.11.2013. Opetus- ja kulttuuriministeriön tiedote. Viitattu 14.4.2014. <http://www.jamk.fi/kirjasto>, Nelli-portaali, Opetus- ja kulttuuriministeriön tiedotteet.

Vuorinen, P. & Valkonen, S. 2005. Ammattikorkeakoulu ja yliopisto yksilöllisten koulutustavoitteiden toteuttajina. Jyväskylä: Koulutuksen tutkimuslaitos.

Liitteet

Teemahaastattelun runkokysymyksiä

Opiskelun kuvaus

Millaista opiskelu on ollut avoimessa?

Onko avoimen kurssitarjonta ollut riittävä?

Ovatko avoimessa suoritettujen opintojen hyväksi luvut onnistuneet sujuvasti?

Onnistuiko siirtyminen tutkinto-opiskelijaksi helposti?

Oletko tyytyväinen opintomenestykseesi? Oma kokemus?

Motivaatio

Miten innostuit tai mikä on ollut motivaatiosi lähteä opiskelemaan avoimeen ammattikorkeakouluun?

Kuinka olet siirtynyt tutkinto-opiskelijaksi? Oliko tämä alusta asti tavoitteena?

Vai kehittyikö opintojen edetessä? Mikä asia vaikutti eniten?

Itsensä johtaminen

Kuinka määrätietoista opiskelusi on ollut? Onko sinulla ollut aikatavoitteita?

Oletko kohdannut joitain hankaluuksia opinnoissasi?

Olisitko toivonut enemmän opinto-ohjausta? Millaista?

Mitkä asiat ovat tukeneet parhaiten opiskeluasi?

Mikä asia on ollut tärkein opintojesi sujuvuuden kannalta?

Oletko voinut hyödyntää opintojasi esim. työelämässä?

Oletko joutunut luopumaan jostakin opiskelujesi takia?

Miten olet hallinnut ajanhallinnan?

Oletko kokenut stressiä opiskeluissasi? Miten olet selvinnyt siitä?

Muut asiat

Jatko-opiskelu haaveet?

Millainen pohjakoulutus sinulla on?